

ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Godišnji izveštaj
Energoprojekt Visokogradnja a.d.
za 2012. godinu

Beograd, April 2013.

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012), **Energoprojekt Visokogradnja a.d. iz Beograda, MB: 07073151 objavljuje:**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2012. GODINU

S A D R Ž A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D. ZA 2012. GODINU
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)
2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)
3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA
4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA
5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA* (Napomena)
6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA* (Napomena)

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D. ZA 2012. (Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)

ПОДАЦИ О ОБВЕЗНИКУ

Пословно име	ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.				
Матични број	07073151	ПИБ	100001450	Општина	NOVI BEOGRAD
Место	BEOGRAD		ПТТ број	11070	
Улица	BULEVAR MIHAILA PUPINA		Број	12	

ВРСТА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

редовни годишњи финансијски извештај за 2012. годину.

РАЗВРСТАВАЊЕ

У складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији, а на основу података из финансијског извештаја за 2012. годину,
обвезник се разврстао као велико правно лице.

НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА О УТВРЂЕНИМ НЕДОСТАЦИМА/ПОТВРДЕ О РЕГИСТРАЦИЈИ

Начин доставе	Обвезнику на регистровану адресу.				
Назив					
Општина					
Место				ПТТ број	
Улица				Број	

ПОДАЦИ О ЛИЦУ ОДГОВОРНОМ ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

Назив/име и презиме	2507969791018-ZORAN MITROVIC				
Место	BEOGRAD				
Улица	MILENTIJA POPOVICA			Број	15
E-mail	zoricam@energovg.rs				
Телефон	3101578,3101551				

ИЗЈАВА: Гарантујем тачност унетих података

Законски заступник обвезника

Својеручни потпис

Име

DEJAN

Презиме

JOVICEVIC

ЈМБГ

1810970773636

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005015966788

na dan 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		1082473	1110057
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		3420	3663
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		936911	977467
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		936911	977467
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		142142	128927
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		3666	3666
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		138476	125261
	B. OBRTNA IMOVINA (013+014+015)	012		4021424	4766549
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		1678363	2203703
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		1173	260044
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		2341888	2302802
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		1356493	1559878
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		16820	15611
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018		189341	235632
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		204177	465610

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		575057	26071
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021		13625	13818
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		5117522	5890424
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		5117522	5890424
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		5681098	7014081
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		1705320	1705459
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		1253565	1253565
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		67974	67974
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		118477	120187
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106			
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		265304	263733
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		3412202	4184965
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		60776	69905
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		323412	136353
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		151333	56113
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		172079	80240
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		3028014	3978707
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117		1389005	1532663
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		1299422	1699028
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120		306161	365546
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		33426	381470
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123			
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		5117522	5890424
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		5681098	7014081

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

[Handwritten signature]

Zakonski zastupnik

[Handwritten signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj		100001450 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla		19 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005015966795

u period 01.01.2012 do 31.12.2012

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		7286365	5956262
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		6801740	6231015
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		27707	4431
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		565614	10707
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		198021	336122
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		89325	46231
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		7621278	6221669
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		563993	5870
51	2. Troskovi materijala	209		2734075	1550646
52	3. Troskovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		2206468	2436312
54	4. Troskovi amortizacije i rezervisanja	211		79852	149581
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		2036890	2079260
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		334913	265407
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		669394	960857
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		400007	1006890
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		109404	560555
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		38514	241646
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		5364	7469
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		5364	7469
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		2669	2028
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		193	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	7983
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		2502	13424
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä". NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	[] Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	[] 19	[] [] [] [] [] [] [] 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005015966801

u periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine

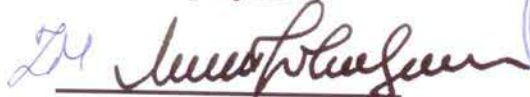
- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	6337965	6840911
1. Prodaja i primljeni avansi	302	6217502	6786016
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	120463	54895
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	6711162	6919319
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	4076626	4544537
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	2258131	1883083
3. Placene kamate	308	79114	159659
4. Porez na dobitak	309	4809	30033
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	292482	302007
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	373197	78408
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	160284	588176
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	0	84485
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Å~kih sredstava	315	27369	495753
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	47374	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	32590	2637
5. Primljene dividende	318	52951	5301
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	39240	73898
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅ...Å~kih sredstava	321	39240	11325
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	62573
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	121044	514278
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	82982	70277
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	82982	0
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328	0	70277
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	94563	554660
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	93803	553947
3. Finansijski lizing	332	760	713
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	11581	484383
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	6581231	7499364
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	6844965	7547877
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338		
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	263734	48513
Ä...Ä". GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	465610	510828
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	3981	4079
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	1680	784
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	204177	465610

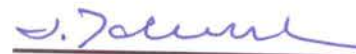
U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.**

Sediste : **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005015966825

u periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	1236885	414	16680	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	1236885	417	16680	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	1236885	420	16680	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	1236885	423	16680	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	1236885	426	16680	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	67908	466	113456	479	18648	492	2687
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	67908	469	113456	482	18648	495	2687
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	66	470	16361	483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	9630	484	18648	497	2687
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	67974	472	120187	485		498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	67974	475	120187	488		501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476		489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	1710	490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	67974	478	118477	491		504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	246710	518		531		544	1697600
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	246710	521		534		547	1697600
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	17089	522		535		548	33516
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	66	523		536		549	25657
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	263733	524		537		550	1705459
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	263733	527		540		553	1705459
11	Ukupna povecanja u tekuceoj godini	515	2502	528		541		554	2502
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	931	529		542		555	2641
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	265304	530		543		556	1705320

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005015966818

za 2012. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	860	992

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	10184	6521	3663
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	815	XXXXXXXXXXXX	815
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	1058	XXXXXXXXXXXX	1058
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	9941	6521	3420
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	2975823	1998356	977467
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	41613	XXXXXXXXXXXX	41613
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	82169	XXXXXXXXXXXX	82169
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	2935267	1998356	936911

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	213733	833033
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	1109032	676354
12	3. Gotovi proizvodi	618	132896	143436
13	4. Roba	619	2507	63440
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	1173	260044
15	6. Dati avansi	621	220195	487440
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	1679536	2463747

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	1236885	1236885
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Društveni kapital	630		
305	6. Zadružni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	16680	16680
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	1253565	1253565

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj
- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	3016793	3016793
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	1236885	1236885
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	1236885	1236885

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	1110794	1296560
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	1094519	1400323
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	235336	184726
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	5077264	2771458
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	1335301	1494711
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	79604	79103
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	153762	164322
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	48145	12019
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	265152	131140
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	9399877	7534362

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	149168	122462
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	1522199	1650392
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	320473	366777
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	69648	28791
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	566	1622
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	293582	388730
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	1277969	1399202
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	133641	90096
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659	12979	10100
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660	2753	2616
540	11. Troškovi amortizacije	661	76579	139793
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	8106	11491
553	13. Troškovi platnog prometa	663	97661	99709

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	9118	3145
555	15. Troškovi poreza	665	99039	323401
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	50086	87297
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	83436	130901
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	46718	60474
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670		
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	4253721	4916999

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	988960	2550
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	163	0
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljište	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	32984	3730
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	11350	3159
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	273016	18026
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	1306473	27465

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682	8615	8159
3. Kapitalne subvencije i druga državna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Državna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala državna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	8615	8159

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

„ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2012. GODINU**

Beograd, 2013. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. RUKOVODEĆA STRUKTURA.....	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	14
7.3. Prihodi	14
7.4. Rashodi.....	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	16
7.6. Porez na dobitak.....	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	19
7.9. Finansijski lizing	20
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21
7.12. Investicione nekretnine	23
7.13. Zalihe.....	23
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji.....	25
7.15. Finansijski instrumenti	26
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
7.17. Kratkoročna potraživanja.....	29
7.18. Finansijski plasmani.....	30
7.19. Obaveze	31
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	32
7.21. Naknade zaposlenima.....	34

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE	
FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	35
8.1. Kreditni rizik	37
8.2. Tržišni rizik	39
8.3. Rizik likvidnosti	43
8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	45
9. BILANS USPEHA.....	47
9.1. Prihodi od prodaje	47
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	48
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka.....	48
9.4. Ostali poslovni prihodi	49
9.5. Nabavna vrednost prodate robe.....	49
9.6. Troškovi materijala	50
9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	50
9.8. Troškovi amortizacije	51
9.9. Troškovi rezervisanja	52
9.10. Troškovi proizvodnih usluga	52
9.11. Nematerijalni troškovi.....	53
9.12. Finansijski prihodi.....	54
9.13. Finansijski rashodi	55
9.14. Ostali prihodi.....	56
9.15. Ostali rashodi	57
9.16. Dobitak pre oporezivanja	58
9.17. Porez na dobitak i neto dobitak.....	59
9.18. Neto dobitak po akciji	60
9.19. Ugovori o izgradnji.....	60
10. BILANS STANJA	61
10.1. Nematerijalna ulaganja	61
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema	62
10.3. Dugoročni finansijski plasmani	63
10.4. Zalihe i dati avansi	63
10.5. Kratkoročna potraživanja	64
10.6. Kratkoročni finansijski plasmani	65
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	67
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	68
10.10. Promene na kapitalu.....	70
10.11. Osnovni kapital	71
10.12. Rezerve.....	71

10.13. Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	71
10.14. Neraspoređeni dobitak	72
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	72
10.16. Dugoročni krediti	76
10.17. Ostale dugoročne obaveze	77
10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga	77
10.19. Kratkoročne finansijske obaveze	78
10.20. Obaveze iz poslovanja	79
10.21. Ostale kratkoročne obaveze	80
10.22. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja.....	80
10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	81
10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	83
10.25. Vanbilansna aktiva i pasiva.....	84
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	85
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	85
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	87
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	91

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073151
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001450

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:
Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je izgradnja stambenih i nestambenih zgrada.

Društvo je matično društvo koje ima dva zavisna društva i čini **grupaciju**:
Energoprojekt Visokogradnja.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Ghana limited	100
Energoprojekt Montenegro	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

Finansijski izveštaji obuhvataju poslovanje u zemlji i inostranstvu. U inostranstvu se poslovanje društva odvija preko ino - zaključaka i poslovne jedinice u Herceg Novom u Republici Crnoj Gori.

Pogoni u inostranstvu su:

PREDSTAVNIŠTVO VG, MOSKVA, RUSIJA
ENERGONANA, MOSKVA, RUSIJA
Z-010 FILIJALA ALMATI, KAZAHSTAN
Z-043 SZ ATIRAU, KAZAHSTAN
Z-049 TC URALJSK, KAZAHSTAN
Z-052 KLIZIŠTE RUS, SOČI, RUSIJA
Z-054 PROJEKTOVANJE HOTELA, AKTAU, KAZAHSTAN
Z-055 HOTEL ,SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-056 TRŽNO REKREATIVNI CENTAR AKTAU, KAZAHSTAN
Z-057 SAMARA, RUSIJA
Z-058 GRADILIŠTA U ST. PETERBURGU, RUSIJA
Z-059 TIMAN, RUSIJA
Z-063 MANŽEROK, RUSIJA
Z-065 NIKOLINA GORA, MOSKVA, RUSIJA
Z-066 MONDI FABRIKA PAPIRA, SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-067 MOSKVA , RUSIJA
Z-068 HOTEL AKTAU, KAZAHSTAN
Z-070 VILA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-071 PROJEKTOVANJE SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-072 PAVLODAR NAFTNA BAZA, KAZHSTAN
Z-074 VINARIJA SARIJAGAS, KAZAHSTAN
Z-075 SCHLUMBERGER, KAZAHSTAN
Z-076 STAMBENA ZGRADA SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-077KAZMOTRANSFLOT, KAZAHSTAN
Z-078 BENZINSKA PUMPA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-079 SERJOGOVO, RUSIJA
Z-080 PROJEKTOVANJE BOLNICE , KAZAHSTAN
Z-081 PROJEKTOVANJE DROBILICE. KAZAHSTAN
Z-082 EŽVA, RUSIJA
Z-083 MAGISTRALNI GASOVOD MIKUNJ, RUSIJA
Z-084 PROJEKTOVANJE STAMBENOG KOMPELKSA HORIZONT,
RUSIJA
Z-085 POSLOVNI OBJEKAT UHTA, RUSIJA
Z-086 PROJEKTOVANJE HOT.SP.CENTRA ATIRAU, KAZAHSTAN
Z-087 RESTORAN I NOĆNI KLUB AKTAU, KAZAHSTAN
Z-088 HOTEL HYATT ROSTOV, RUSIJA
Z-089 BOLNICA AKTAU, KAZAHSTAN
POSLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2012. godine 860 radnika i
- 2011. godine: 992 radnika.

Na dan 31.12.2012. Društvo je imalo zaposlenih 848 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana

27.02.2013. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. RUKOVODEĆA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2012. godini čine sledeća lica:

- Dejan Jovićević dipl.ing. -Direktor; (Izvršni direktor Društva, zakonski zastupnik)
- Boro Cvijanović dipl.ing. -Tehnički direktor
- Zoran Mitrović dipl.oec. -Direktor za ekonomske poslove
- Marko Hajduković dipl.ing.-Direktor za realizaciju projekata i plan

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u vlasništvu Energoprojekt Holdinga 92,39%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010),

- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku:MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 30.11.2012. od strane Odbora direktora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2012. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i

Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinama, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja,

računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili,

ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2011. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2011.	31.12.2012.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	104,6409	113,7183
1 USD	80,8662	86,1763
1 RUB	2,51170	2,8328

Prihodi i rashodi ino zaključaka prikazani su po prosečnom kursu za 2012. godinu i to USD=88,1169 RSD i EUR=113,1277 RSD

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - *Prihodi, prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknativi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjenje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknativi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe *iz razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

U 2012. godini utvrđene su rezidualne vrednosti nekretnina i opreme.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom metode ponderisane prosečne cene.

Po pitanju priznavanja sredstava sitnog inventara, njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju:

troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo) i vode se po ceni koštanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena)

vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Financijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna financijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste financijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** financijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da financijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju financijskog sredstva ili financijske obaveze.

Naknado odmeravanje financijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća financijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za financijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za financijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za financijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja financijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti financijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne

stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se

mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Odbor direktora Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih

instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjeње vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Beogradčvor	184.404	3.104
Energoprojekt Holding	2.330	61
Valjaonica Bakra Sevojno	0	11.537
Lemic group	0	8.106
Energoprojekt Oprema	99.319	176.152
Gradjevinska direkcija Srbije	27.062	24.966

RTB BOR – grupa doo	21.316	9.230
O-Zone Beograd	0	8.085
Lipa papir	3.169	39
GIK Banat	2.438	299
LHR	2.097	665
Trudbenik gradnja	1.841	
AMG novembar	1.153	
Ostali	37.806	46.124
Svega	382.935	288.368
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Energoprojekt Montenegro	325.670	353.759
Mondi Z-066 Siktivkar	6.948	0
Fond stroj. grad.Siktivkar Z-082		95.639
OIL Real estate Z-068 Aktau	69.910	104.217
Schlumberger Z-075	222.465	45.290
Caspian food Z-074	55.228	0
DOO Holding Stroi Z-085		69.961
IP Kuansalieva G.T Z-087		11.866
OSO Komilizilstroi Z-076	173.832	59.101
Ostali	59.572	82.593
Svega	913.625	822.426
<i>Druga potraživanja</i>		
Enjub	79.035	1.875
Comers consulting limited	171.155	
Ostali	13.128	11.164
Svega	263.319	13.039
UKUPNO	1.559.878	1.123.833

Potraživanja u Srbiji:

Najveća potraživanja u Srbiji su od Energoprojekt Opreme za radove na Topionici i fabrici sumporne kiseline u Boru u iznosu od 176.152 hiljade dinara. Beograd čvor je u 2012. godini vršio plaćanja što je rezultiralo smanjenjem potraživanja koja su ranijih godina bila značajna. Gradjevinska direkcija Srbije je potpisala zapisnik o primopredaji radova na gradilištu Stepa Stepanović i po tom osnovu je iskazano potraživanje u iznosu od 24.966 hiljada dinara.

Potraživanja u inostranstvu:

Potraživanje od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 353.759 hiljada dinara je po osnovu naknade za prodato zemljište za izgradnju stambenog

kompleksa u Šištet barama u Igalu. Ova kompanija je od 2012. Godine u 100% vlasništvu Energoprojekt Visokogradnje ad.

Potraživanja u inostranstvu su potraživanja od investitora po osnovu ugovora o izgradnji i iskazana su u tabeli.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	1.559.878	1.110.794
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	1.559.878	1.110.794

Nedospela potraživanja od kupaca u iznosu od 1.110.794 hiljada dinara uglavnom dospevaju u roku od 30 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom, američkim dolarom, ruskom rubljom i kazahstanskom tengom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) .

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	56.113	151.333
Kratkoročni krediti	1.531.959	1.388.748
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	9.026
Svega	1.626.126	1.549.107

Društvo ni jednom kupcu u slučaju kašnjenja ne naplaćuje zateznu ili drugu promenljivu kamatu (na primer, vezanu za Euribor), niti dobavljači

naplaćuju zateznu kamatu Društvu i sve obaveze prema kreditima su vezane za kamatu koja je varijabilnog karaktera.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-581	-2246

U slučaju promene kamatne stope za 1% negativan neto uticaj na rezultat preduzeća je 2246 hiljada dinara.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	104.747	65.188
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	27.524
Energoprojekt Industrija	8.254	22.516
Normativ	1.624	
Lemić	29.845	10.647
Geosonda	10.657	10.657
Kopaonik	19	23
Mikom		31.452
Tina 2000		22.787
Vlagrad		22.787
Ostali	120.856	117.369
Svega	302.708	330.950
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Lemic Group Z-075		9.264
Aktauska Str,Komp.Ask Z-068		9.413
Profzastita Z-068		9.078
Rikton Z-068		8.672
Oil Real Estate Z-068		7.814
Hatra Z-072	5.846	0
IMD Metal	6.176	151
Kingspan Z-075	60.411	0

Montaž Him Z-075	25.277	2.467
Strojmontaž Z-076	20.794	0
Ekolog Z-076	15.216	0
Elektromontaz Z-076	13.424	0
Ostali	156.866	180.634
Svega	304.010	227.493
UKUPNO	606.718	558.443

Najveće obaveze prema dobavljačima su prema Energoprojekt Holdingu po osnovu ispostavljenih faktura za pružanja usluga i zakup samačkog hotela.

Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura i Energoprojekt Industrija su angažovani kao podizvođači na projektima u inostranstvu.

Obaveza prema Mikomu je obaveza po osnovu radova u Boru.

Obaveze prema dobavljačima Tina 2000 i Vlagrad su obaveze po osnovu kupljenog zemljišta u ulici Cara Nikolaja.

Za dobavljače u zemlji kao sredstvo obezbedjenja se daju menice.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	606.718	558.443
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO		

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,20:1	1,33:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	0,64:1	0,77:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,12:1	0,07:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	787.842	993.410

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2012. godine povećalo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću Društva tokom 2012. godine, preduzete su raznovrsne mere koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Neto dobitak/gubitak	13.424	2.502
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.697.600	1.705.459
Kapital na kraju godine	1.705.459	1.705.320
Prosečna vrednost kapitala	1.701.529	1.705.390
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0.79%	0,15%

Stopa prinosa na sopstveni kapital je smanjena u odnosu na 2011. godinu.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	4.184.965	3.412.202
Ukupna sredstva	5.890.424	5.117.522
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,71:1	0,67:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.705.459	1.705.320
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	206.258	384.188
Svega	1.911.717	2.089.508
Ukupna sredstva	5.890.424	5.117.522
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,32:1	0,41:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.115.060	3.351.426
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	465.610	204.177
Svega	3.649.450	3.147.249
Kapital	1.705.459	1.705.320
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,47	0,54

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga i proizvoda na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom pravnom licu	11.902	719.543
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima	112.484	1.030.577
Svega	124.386	1.750.120
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	43.076	26.627
Prihodi od prodaje usluga	516.907	629.082
Svega	559.983	655.709
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	2.550	172.872
Prihodi od pružanja usluga	5.544.096	4.223.039
Svega	5.546.646	4.395.911
UKUPNO	6.231.015	6.801.740

Najznačajniji prihodi na domaćem tržištu su ostvareni po osnovu radova:

- na izgradnji topionice i fabrike sumporne kiseline u Boru u iznosu od 1.017.603 hiljade dinara.
- na izgradnji stanova na objektu Kasarne Stepa Stepanović, investitor je Gradjevinska direkcija Srbije u iznosu od 257.670 hiljada dinara.

U 2012.je prodat deo poslovne zgrade u Moskvi Energoprojekt Holdingu i po tom osnovu je ostvaren prihod od prodaje 593.806 hiljada dinara i deo Energoprojekt Niskogradnji i ostvaren prihod od 115.687 hiljada dinara. Poslovna zgrada je knjigovodstveno evidentirana kao nekretnina namenjena prodaji.

Prodat je Energoprojekt Holdingu poslovni prostor kupljen u Palmira Toljatija i po tom osnovu ostvaren prihod od prodaje u iznosu od 80.688 hiljada dinara.

Najznačajniji prihodi na inostranom tržištu ostvareni su po osnovu radova za investitore na sledećim zaključcima:

Z-068 Hotel Aktau investitor TOO Real Estate ostvaren prihod 1.518.089 hiljada dinara

Z-074 Vinarija Sarijagaš investitor TOO Caspian Good 249.724 hiljada dinara,

Z—075 Schlumberger investitor Schlumberger Logelco 1.324.349 hiljada dinara

Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar investitor OAO Komizilstoi 350.479 hiljada dinara

Z-082 Ežva u iznosu od 343.347 hiljada dinara

Z-081 Drobilica Aktau u iznosu od 17.309 hiljada dinara

Z-085 Uhta u iznosu od 106.234 hiljada dinara

Z-088 Rostov u iznosu od 50.594 hiljada dinara

Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 20.361 hiljada dinara.

Društvo je iskazalo u okviru prihoda od prodaje i nefakturisani prihod u zemlji u iznosu od 168.472 hiljada dinara i u inostranstvu u iznosu od 371.418 hiljada dinara. Društvo primenjuje kod ugovora o izgradnji MRS 11 i srazmerno stepenu izvršenih radova uključuje odgovarajući deo prihoda. U nefakturisanim prihodima ino zaključaka se nalaze prihodi po situacijama koje nisu overene do dana izrade bilansa.

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	4.431	27.707
UKUPNO	4.431	27.707

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	10.707	565.614
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	336.122	198.021
UKUPNO	-325.415	367.593

Povećanje vrednosti zaliha u zemlji se odnosi na pribavljanje novih lokacija za izgradnju stambeno poslovnih objekata i to: u Beogradu ul. Dalmatinska i Knez Danilova u iznosu od 79.165 hiljada dinara, u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 302.155 hiljada dinara, na Voždovcu u iznosu od 25.938 hiljada dinara.

Povećanje na osnovu nedovršenog objekta Tržni centar Bor u iznosu od 102.210 hiljada dinara. Objekat je 17.10. 2012. uknjižen u knjigama SO Bor. Objekat ima 4494 m².

Smanjenje zaliha gotovih proizvoda se odnosi na prodate nepokretnosti na Bežanijskoj Kosi, Bloku 29 i Herceg Novom u iznosu 19.610 hiljada dinara.

Smanjenje zaliha učinaka u iznosu od 80.395 hiljada dinara je po osnovu smanjenja nedovršene proizvodnje u inostranstvu iz 2011. godine gde je investitor u 2012. overio radove iz 2011. godine.

U zemlji je izvršeno preknjiženje sa zaliha nedovršene proizvodnje na potraživanja za nefakturisani prihod od Beograd čvora za radove na Prokopu u iznosu od 73.055 hiljada dinara što je iskazano kao smanjenje zaliha učinaka. Smanjenje zaliha se odnosi na isknjiženje zaliha za zajedničku investiciju sa Kolexom u ulici Dalmatinska i Knez Danilova u iznosu od 24.961 hiljada dinara. Kolex je odustao od zajedničke investicije i ugovorom o kupoprodaji objekata sa pripadajućim zemljištem lokaciju prodao Energoprojekt Visokogradnji.

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Prihod od zakupnina	32.708	46.311
Ostali poslovni prihodi	13.523	43.014
UKUPNO	46.231	89.325

Ostali prihodi se najvećom delom odnose na prefakturisane troškove.

Prihod od zakupnina se najvećim delom odnosi na izdavanje poslovne zgrade u Moskvi u iznosu od 43.762 hiljada dinara.

9.5. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe u iznosu od 362.458 hiljade dinara se odnosi na prodaju poslovne zgrade u Moskvi i poslovnog prostora u Palmira Toljatija. Ove nekretnine su evidentirane kao nekretnine namenjene prodaji. Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na prodaju robe inostranstvu u iznosu od 201.535 hiljada dinara.

9.6. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Troškovi materijala za izradu	1.395.655	2.552.467
Troškovi ostalog materijala	32.529	32.439
Troškovi goriva i energije	122.462	149.169
UKUPNO	1.550.646	2.734.075

Najveći troškovi materijala za izradu su na Z-068 Hotel u iznosu od 1.164.358 hiljada dinara, Z-075 Schlumberger u iznosu od 607.832 hiljada dinara.

9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.650.391	1.522.199
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	366.778	320.473
Svega	2.017.169	1.842.672
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	28.791	69.648
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.622	566
Ostali lični rashodi i naknade	388.730	293.582
UKUPNO	2.436.312	2.206.468

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- troškovi smeštaja i ishrane na terenu
- otpremnine
- naknade prevoza na rad
- stipendije

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, troškovi službenih putovanja, troškovi viza i dr.

9.8. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.056	1.058
Amortizacija nekretnina	23.125	8.943
Amortizacija postrojenja i opreme	115.612	66.578
UKUPNO	139.793	76.579

Na dan 31.12.2012. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2012. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2012. godine.

Usled promenjene procene, trošak amortizacije za 2012. godinu je manji, to jest knjigovodstvena vrednost sredstava na dan 31.12.2012. godine je veća za 57.119 hiljada RSD.

Što se tiče budućeg perioda, određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet Procene, bude niža za 425.101 hiljada RSD, to jest za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u

onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.9. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		3.273
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja	9.787	
UKUPNO	9.787	3.273

9.10. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	1.085.608	969.505
Troškovi transportnih usluga	186.173	145.506
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	22.322	22.404
Troškovi zakupnina	80.220	95.645
Troškovi sajmovi		
Troškovi reklame i propagande	6.605	10.329
Troškovi ostalih usluga	18.274	34.580
UKUPNO	1.399.202	1.277.969

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na tekuće održavanje opreme (u 2011. godini 22.322 hiljada RSD; u 2012. godini 22.404 hiljada RSD)

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup objekta u zemlji na adresi Batajnički put br.24 u Zemunu površine 7.665,22 m² u iznosu od 24.060 hiljada dinara koji se iznajmljuje od Energoprojekt Holdinga, na

godišnje troškove zakupa softvera u iznosu od 3.201. hiljade dinara i zakupnine u inostranstvu su 63.948 hiljada dinara.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2011. godini 6.102 hiljada RSD; u 2012. godini 10.329 hiljada RSD) i

- troškove sponzorstva u 2012. godini 9.579 hiljada RSD (u 2011. godini 503 hiljada RSD).

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na:

- komunalne usluge u koje spadaju troškovi vode, čišćenja i dr. (u 2011. godini 1.412 hiljada RSD; u 2012. godini 3.204. hiljada RSD).

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.11. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Troškovi neproizvodnih usluga	128.504	127.986
Troškovi reprezentacije	15.818	16.619
Troškovi premija osiguranja	11.492	8.106
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	99.709	97.661
Troškovi članarina	3.145	9.118
Troškovi poreza	323.401	99.038
Ostali nematerijalni troškovi	97.989	400.393
UKUPNO	680.058	758.921

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2011. godini 11.492. hiljada RSD; u 2012. godini 8.106 hiljada RSD)

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa u zemlji se odnosi (u 2011. godini 15.534 hiljada , a u inostranstvu 84.175 hiljada RSD), a u 2012. godini u zemlji 15.261 hiljada RSD, a u inostranstvu 82.400 hiljada RSD)

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: za poreze plaćene u inostranstvu na ino zaključcima, poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova u 2012. godini se odnosi na poreze plaćene u inostranstvu u iznosu od 80.185 hiljada dinara , a u 2011. godini ovi troškovi su iznosili 315.143 hiljada dinara i porez na imovinu (u 2011. godini 3.170 hiljada RSD; u 2012. godini 3.095 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: troškove usluga Holdinga, takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

U 2012. godini najveći deo ostalih nematerijalnih troškova odnosi se na pribavljanje zemljišta za izgradnju stambeno poslovnih objekata:

- u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 197.319 hiljada dinara,
- u Knez Danilovoj i Dalmatinskoj ulici u iznosu od 76.413 hiljada dinara i
- na Voždovcu u iznosu od 25.937 hiljada dinara.

9.12. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		394
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	484	
Prihodi od kamate po drugim osnovama	3.246	32.590
Svega	3.730	32.984

<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	61.573	1.949
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	23.307	15.982
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	746.279	283.557
Svega	831.159	301.488
Prihodi od efekata valutne klauzule	35.312	3.754
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	11.998	273.624
Ostali finansijski prihodi	78.658	57.544
UKUPNO	960.857	669.394

Prihodi od kamata najvećim delom čine prihodi po osnovu kamata obračunate „Kolexu“ za kašnjenje u plaćanju u iznosu od 20.079 hiljada dinara i od oročavanja sredstava u iznosu od 12.178 hiljada RSD. Kursne razlike su date po bruto principu.

Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica odnose se na dobit za koju je kompanija Energoprojekt Ghana (100% vlasništvo Društava) donela odluku da se raspodeli vlasniku.

9.13. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	43.604	33.312
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		37
Rashodi od kamate po drugim osnovama	87.297	50.086
Svega	130.901	83.435
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	9.711	84.830
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	12.461	33.735
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	771.542	148.934

Svega	793.714	267.499
Rashodi od efekata valutne klauzule	82.275	49.073
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	1.006.890	400.007

Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima odnose se na kursne razlike za aktuelne ugovore gde su investitori povezana pravna lica, kao i po osnovu kursnih razlika za date zajmove od matičnog pravnog lica. Kursne razlike su date po bruto principu.

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu ugovora sa valutnom klauzulom (u 2011. godini hiljada RSD;82.275 hiljada RSD u 2012. godini 49.073 .hiljada RSD).

9.14. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	3.260	12.650
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	24.498	
Viškovi	41	112
Naplaćena otpisana potraživanja	54.895	31.138
Prihodi od smanjenja obaveza	32.589	48.803
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		610
Prihodi od ukidanja rezervisanja	7.700	
Ostali nepomenuti prihodi	201.791	14.593
Svega	324.774	107.906
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		1.498
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	235.678	
Ostale imovine	103	

Svega	235.781	1.498
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE		
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	560.555	109.404

Naplaćena otpisana potraživanja se odnose na naplaćeno potraživanje od Inex Interexporta u iznosu od 31.138 hiljada dinara koje je ranijih godina otpisano.

Prihodi od smanjenja obaveza se odnose na prihode od ukidanja obaveze po osnovu dugoročnog kredita od Astra banke u iznosu od 40.140 hiljada dinara.

Ostali nepomenuti prihodi se odnose na naknadno utvrđene popuste i rabate.

9.15. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	5.431	9.462
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	1.296	3.108
Manjkovi	1.181	2.917
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	63.798	14.649
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	330	239
Ostali nepomenuti rashodi	73.045	5.271
Svega	145.081	35.646
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	11.374	

Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	85.191	2.868
Ostale imovine		
Svega	96.565	2.868
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	241.646	38.514
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	241.646	38.514

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove materijala.

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja odnose se na otpise potraživanja od kupaca i po osnovu datih avansa koji se ne mogu naplatiti .

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na penale zaračunate od strane Gradjevsinske direkcije Srbije u iznosu od 1.864 hiljada dinara.

9.16. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	5.956.262	7.286.365
Poslovni rashodi	6.221.669	7.621.278
Poslovni rezultat	-265.407	-334.913
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	960.857	669.394
Finansijski rashodi	1.006.890	400.007
Finansijski rezultat	-46.033	269.387
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	560.555	109.404
Ostali rashodi	241.646	38.514
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	318.909	70.890
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		

Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.477.674	8.065.163
UKUPNI RASHODI	7.470.205	8.059.799
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	7.469	5.364

9.17. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	5.364
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	279.737	39.955
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	24.498	
Oporeziva dobit	262.708	45.319
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	22.652	
Poreska osnovica	38.917	45.319
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	3.892	4.532
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	1.946	2.266
Obračunati porez po umanjenju	1.946	2.266
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	5.364
Poreski rashod perioda	2.028	2.669
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	7.983	-193
Neto dobitak/gubitak	13.424	2.502

Umanjenje obračunatog poreza (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanjnja poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2012. godine

23.752 hiljada RSD, dok je na kraju 2011. godine iznosio 23.768 hiljada RSD.

9.18. Neto dobitak po akciji

Pokazatelj	2011.	2012.
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	13.424	2.502
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima	4,45	0,83

9.19. UGOVORI O IZGRADNJI

	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Prihod od povećanja vrednosti zaliha učinaka	6.724	55.529
Prihod od smanjenja vrednosti zaliha učinaka	262.245	88.069
Prihod priznat kao prihod datog perioda	5.529.793	4.493.996
Troškovi nastali u datom periodu	5.079.658	5.280.123.
Primljeni avansi	605.088	375.131
Potraživanja za nefakturisani prihod		371.418
Nedovršena proizvodnja	23.000	

Ugovori o izgradnji se odnose na ugovore sa investitorima za izvođenje investicionih radova u inostranstvu. Najznačajniji ugovori koji su realizovani 2012.godine su:

Z-068 Hotel Aktau ukupna vrednost ugovora 40.089.607 EUR-a

Z-074 Vinarija Sarijagaš vrednost ugovora 17.020.683 EUR-a

Z-075 Schlumberger vrednost ugovora 17.867.836

Z-076 Stambeni objekat Siktivkar vrednost ugovora 415.590.305 rubalja

Z-079 Serjogovo vrednost ugovora 75.423.000 rubalja

U 2012. Godini su zaključeni ugovori sa investitorima na:

-Z-088 Rostov na Donu u iznosu od 3.100.000.000 rubalja

-Z-085 Uhta u iznosu od 1.352.279.558 rubalja

-Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 7.800.000 USD

Z-089 Bolnica Aktau 3.774.705.193 tenge

Vrednosti ugovora su sa uračunatim PDV-om.

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2012.)	1.494		8.689	10.183
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			815	815
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2012.)	1.494		9.504	10.998
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			6.520	6.520
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2012. godinu			1.058	1.058
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2012.)			7.578	7.578
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2012.	1.494		2.169	3.663
Stanje 31.12.2012.	1.494		1.926	3.420

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Građ. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za nekretn., postr. i opremu	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>						
Početno stanje (1.1.2012.)	159.597	1.048.558	1.767.668			2.975.823
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine		2.506	35.919	3.188		41.613
Prenos sa jednog oblika na drugi		699				699
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-61.341			-61.341
Krajnje stanje (31.12.2012.)	159.597	1.051.763	1.742.246	3.188		2.956.794
<i>Ispravka vrednosti</i>						
Početno stanje (01.1.2012.)		628.023	1.370.333			1.998.356
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2012. godinu		8.943	66.578			75.521
Prenos sa jednog oblika na drugi		897				897
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-54.891			-54.891
Krajnje stanje (31.12.2012.)		637.863	1.382.020			2.019.883
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>						
Početno stanje 1.1.2012.	159.597	420.535	397.335			977.467
Krajnje stanje 31.12.2012.	159.597	413.900	360.226	3.188		936.911

U 2012. Godini su utvrđene rezidualne vrednosti i preispitivan koristan vek upotrebe nekretnina i značajnije opreme i po tom osnovu su smanjeni troškovi amortizacije u tekućem periodu.

10.3 Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Montenegro		
Energoprojekt Ghana	3.666	3.666
Svega	3.666	3.666
UKUPNO	3.666	3.666
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	32.710	33.564
Beogradčvor		
Pergamon Gana		
NIS sufinansiranje na Crnom vrhu	82.406	82.406
Energoprojekt Oprema garantni depozit	10.145	22.506
Svega	125.261	138.476
UKUPNO	128.927	142.142

Vlasnik Energoprojekt Ghane je 100% Energoprojekt Visokogradnja i po tom osnovu iskazano je učešće u kapitalu u iznosu od 3.666 hiljada dinara.

Na objektu turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) Energoprojekt Visokogradnja je učestvovala u sufinansiranju i po tom osnovu ima pravo vlasništva 5%.

Po osnovu radova na topionici i fabrici sumporne kiseline u Boru Energoprojekt Oprema zadržala je deo garantnog depozita u iznosu od 22.506 hiljada dinara.

Dugoročni stambeni krediti su beskamatni i vrši se zakonska revalorizacija.

10.4. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Materijal	833.034	213.733
Sitan inventar		
Nedovršena proizvodnja	676.354	1.109.033

Gotovi proizvodi	143.436	132.896
Roba	63.440	2.506
Dati avansi	494.718	220.195
Minus: ispravka vrednosti	7.279	
UKUPNO	2.203.703	1.678.363

Zalihe materijala i dati avansi su smanjeni u odnosu na 2011. godinu pre svega na Z-068 Hotel Aktau i Z-075 Schlumberger .Materijali koji su se nalazili na zalihama na kraju 2011. godine ugrađeni su u 2012. godini. Dobavljači su dostavili robu i izvršili usluge što je dovelo do smanjenja datih avansa. Nedovršena proizvodnja se odnosi na nedovršenu proizvodnju u inostranstvu: po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare u Crnoj Gori u iznosu od 553.003 hiljada dinara.

U zemlji je nedovršena proizvodnja 556.030 hiljada dinara (po osnovu sopstvenih investicija u ul. Knez Danilovoj i Dalmatinskoj 79.165, na Bežanijskoj Kosi 46.562 hiljada dinara, u Cara Nikolaja u iznosu od 302.155 hiljada dinara, na Voždovcu u iznosu od 25.938 i Tržni centar Bor u iznosu od 102.210 hiljada dinara.)

U ulici Cara Nikolaja, na Voždovcu i Knez Danilovoj u 2012.godini je kupljeno zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata.

Na Prokopu su ispostavljene situacije investitoru, ali još nisu overene i sa nedovršene proizvodnje su preknjižene na nefakturisani prihod.

Gotovi proizvodi se odnose na završene nepokretnosti u Herceg Novom u iznosu od 99.741 hiljada dinara i u Beogradu (Bežanijska Kosa i blok 29) u iznosu od 33.155 hiljada dinara.

10.5. **Kratkoročna potraživanja**

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	2.330	61
Kupci – ostala povezana pravna lica	444.351	549.285
Kupci u zemlji	265.078	94.465
Kupci u inostranstvu	592.401	475.096
Minus: Ispravka vrednosti	-7.600	-8.113
Svega	1.296.560	1.110.794
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	7.319	232.659
Minus: Ispravka vrednosti		

Svega	7.319	
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	1.123	1.306
Potraživanja od zaposlenih	18.400	21.098
Potraživanja od državnih organa i organizacija	16	
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	15.611	16.820
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		
Ostala potraživanja	254.261	9.981
Minus: Ispravka vrednosti	-17.801	-19345
Svega	271.610	262.519
UKUPNO	1.575.489	1.373.313

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	282.421	25.401
Dodatna ispravka vrednosti-kursne razlike		2057
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		
Naplaćena ispravljena potraživanja	257.020	
UKUPNO	25.401	27.458

Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Potraživanja od kupaca najvećim delom se odnose na: potraživanje od Energoprojekt Opreme po osnovu radova u Boru u iznosu od 176.152 hiljada dinara i od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 353.759 hiljada dinara, Gradjevske direkcije Srbije u iznosu od 24.966 hiljada dinara.

Kupci u inostranstvu su potraživanja od investitora za izvršene radove i to:

- Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 104.217 hiljada dinara
- Z-075 Schlumberger u iznosu od 45.290 hiljada dinara
- Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar u iznosu od 59.101 hiljada dinara
- Z-081 Drobilica Aktau u iznosu od 59.267 hiljada dinara
- Z-082 Ežva u iznosu od 95.639 hiljada dinara

Potraživanja iz specifičnih odnosa se odnosi najvećim delom na potraživanje od kompanije Energoprojekt Ghana u iznosu od 231.354 hiljada dinara. Kompanija je donela odluku da se deo dobiti iz ranijih godina unese u matično Društvo i po tom osnovu potraživanje iznosi 220.529 hiljada dinara.

10.6. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		
Ostala povezana pravna lica	4.000	4.000
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	4.000	4.000
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Kratkoročni krediti za ogrev i zimmicu	107	
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	107	
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	15.742	25.601
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	195.000	157.000
Ostalo	20.783	27.240
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	231.525	185.341
UKUPNO	235.632	189.341

Kredit dat Energoprojekt Arhitekturi je beskamatni zajam.

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Unicredit	RSD	28.09.2012.	29.01.2013.	9.000
Unicredit	RSD	17.12.2012.	29.01.2013.	8.000
Unicredit	RSD	19.12.2012.	08.01.2013.	50.000
Erste	RSD	27.12.2012.	08.01.2013.	20.000
Erste	RSD	27.12.2012.	08.01.2013.	10.000
Erste	RSD	27.12.2012.	18.01.2013.	50.000
Erste	RSD	28.12.2012.	08.01.2013.	10.000

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod domaćih poslovnih banaka. Sredstava su deponovana na period do 30 dana uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 10,80 do 11,40 % na godišnjem nivou.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	14.947	19.391
Tekući računi (devizni)	346.619	160.182
Dinarska blagajna	52	41
Devizna blagajna	103.051	23.447
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	941	1.116
UKUPNO	465.610	204.177

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Komercijalna banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale Banka, Hypo Alpe Adria Bank, Credit Agricole banka) i

- na deviznim računima u Kazahstanu NUR banka i Kazkomerc, a u Rusiji Zberbanka, Euroaksis banka i Raiffeisen banka

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dodatu vrednost	17.425	
Unapred plaćeni troškovi	1.453	27.322
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	5.463	7.021
Potraživanja za nefakturisani prihod		539.891
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.730	823
UKUPNO	26.071	575.057

Unapred plaćeni troškovi se najvećim delom odnose na plaćen zakup na Z-088Hotel Hyatt Rostov na Donu.

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na potraživanja po situacijama koje su predate investitoru na overu ,ali do dana predaje bilansa nisu overene, kao i na prihode koji su u skladu sa načelom opreznosti odmereni do visine nastalih troškova za koje treba da se potpišu Aneksi ugovora.Društvo primenjuje Medjunarodni računovdstveni standard 11Ugovori o izgradnji i odmerava prihode srazmerno stepenu izvršenih radova. (Napomena 9.1.)

Potraživanja za nefakturisani prihod su :

-Za radove u Boru u iznosu od 59.785 hiljada dinara

-Za radove na Prokopu u iznosu od 98.029 hiljada dinara (73.055 hiljada dinara je regulisano Protokolom, investitor je priznao potraživanje za radove do 2011.godine, a za 2012. godinu su dodati radovi u iznosu od 24.974

hiljade dinara). Potraživanje u iznosu od 73.055 hiljada dinara se nalazilo na zalihama nedovršene proizvodnje, a u 2012.godini se nalazi na nefakturisanim prihodima.

-Za radove na Žičari na Crnom Vrh u iznosu od 10.659 hiljada dinara

-Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 172.494 hiljada dinara

-Z-074 Sarijagaš u iznosu od 36.288 hiljada dinara

-Z-082 Ežva u iznosu od 17.086 hiljada dinara

Z-085 Uhta u iznosu od 50.634 hiljade dinara

-Z-086 Hotel i SRC Atirau u iznosu od 3.737 hiljada dinara

-Z-075 Schlumberger u iznosu od 17.582 hiljade dinara

-Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 2.272 hiljade dinara

-Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 20.468 hiljada dinara

Z-088 Hotel Hyatt Rostov na Donu u iznosu od 50.858 hiljada dinara

10.10. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2011. godine	1.236.885	16.680		67.908	120.187		263.733			1.697.600
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje										
Povećanje										-
Smanjenje					1.710		931			2.641
Neto dobitak tekućeg perioda							2.502			2.502
Raspodela dobiti				66						-
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu										
Stanje 31.12.2012. godine	1.236.885	16680	-	67.974	118.477	-	265.304	-	-	1.705.320

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	1.236.885	1.236.885
Ostali osnovni kapital	16.680	16.680
UKUPNO	1.253.565	1.253.565

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.974	67.974
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	67.974	67.974

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Odbora direktora Društva.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Revalorizacione rezerve	91.091	91.091
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju		
Efekti preračuna iz strane valute u izveštajnu valutu	29.096	27.386
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih		

za prodaju		
UKUPNO	120.187	118.477

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Stanje na dan 01.01.	246.710	263.733
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		-931
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	66	
Ostalo	3.665	
Dobit tekuće godine	13.424	2.502
Stanje na dan 31. decembra	263.733	265.304

Odlukom Skupštine dobit 2011.godine je raspoređena na neraspoređenu dobit u iznosu od 12.492 hiljade dinara.

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	59.859	60.776
Ostala dugoročna rezervisanja	10.046	
UKUPNO	69.905	60.776

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Povećanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina za ceo sistem Energoprojekt (za 2,21%), u bilansu stanja na dan 31.12.2012. godine u odnosu na dan 31.12.2011. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,72%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnog iznosa bruto otpremnine za 0,30% i smanjenje ukupnog broja radnika za 2,33%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavljala količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*

- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica čiji je garant Republika Srbija. U navedenom kontekstu analizirane su prinosi na obveznice republike Srbije (obveznice "stare devizne štednje" koje dospevaju u periodu 2013-2016. godine), kao i prinos na državne obveznice u EUR koje je emitovalo Ministarstvo Finansija Republike Srbije u 2012. godini. Konkretno, nominalni godišnji prinos obveznica stare devizne štednje na datum bilansa stanja (rok dospeća od 6 meseci do 3 godine i 6 meseci) je oko 4,7%, dok je nominalni godišnji prinos dugoročnih obveznica Republike Srbije u EUR, tokom 2012. godine, iznosio 5,95% (emisija 20.02.; rok dospeća 371 dan), 6,10% (emisija 26.03.; ročnost 728 dana), 6,19% (emisija 23.05.; rok dospeća 546 dana), 6,25% (emisija 06.06.; rok dospeća 730 dana), 6,30% (emisija 25.06.; rok dospeća 546 dana), 6,15% (emisija 11.07.; rok dospeća 371 dan), 6,20% (emisija 24.07.; rok dospeća 730 dana), 6,15% (emisija 21.08.; rok dospeća 371 dan), 6,15% (emisija 03.09.; rok dospeća 371 dan), 5,75% (emisija 31.10.; rok dospeća 371 dan), 5,85% (emisija 13.11.; rok dospeća 546 dana) i 5,05% (emisija 12.12.; rok dospeća 546 dana). Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Konkretnije, obzirom na procenjeni nominalni godišnji prinos dugoročnih državnih obveznica (oko 6,5%), projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone (1,9%) i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO

zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 7,5%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2014. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 10. maja 2012. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2013. godinu, merena godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena. Polazeći od vrednosti potrošačkih cena na kraju prethodne godine, ciljana stopa inflacije za 2013. godinu iznosi 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2012. godini za više od 5% prekoračila ciljanu inflaciju (inflacija u periodu novembar 2012. u odnosu na novembar 2011. godine iznosi 11,9%), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Dugoročni krediti

Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

Banka	Val	Datum odobrenja	Datum dospeća	kam. stopa	Način otplate	Preostali dug u valuti	Obezbeđenje
Societe Generale bank	EUR	26.08.2008.	15.01.2013.	3 meseč ni EURI BOR+ 0.35%	Tromesečno (grace period 6 meseci)	EUR 152.651 RSD 17.359	Garancija za uredno plaćanje
Erste bank	EUR	27.09.2012	27.03.2014.	2.5% na god. n.	Mesečno (grace period 5 meseci)	EUR 3.100.000 RSD 352.527	Menice, jemstvo EP Holdinga
Societe Generale bank	EUR	02.10.2012	02.04.2014.	3 meseč ni EURI BOR+ 4%	Mesečno (grace period 5 meseci)	EUR 2.000.000 RSD 227.437	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
UKUPNO						597.323	

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2012. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

Banka	u 000 dinara			
	2011.		2012.	
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza
Societe generale bank	15.974	610.608		17.359
Astra banka	40.150			
Erste bank			81.352	271.175
Societe Bank			69.981	157.456
UKUPNO	15.974	610.608	151.333	445.990

10.17. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima		87.177
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	185	
Ostale dugoročne obaveze		84.902
UKUPNO	185	172.079

Obaveza prema matičnom preduzeću Energoprojekt Holding je po osnovu dugoročnog zajma.

Ostale dugoročne obaveze čine obaveze prema bivšim vlasnicima parcela koji su prodali zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata i gde je Društvo preuzelo obavezu da im na ime protivnagnade obezbedi nekretnine koje će izgraditi u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 84.902 hiljada dinara. Obaveza je iskazana po projektovanoj ceni koštanja budućih nepokretnosti.

10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	u 000 dinara			
	2011.		2012.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	704	751	201	204
Od 1 – 5 godina	185	187		
Preko 5 godina				
UKUPNO	889	938	201	204

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga se otplaćuju u periodu od 06.03.2008. do 05.03.2013. uz kamatnu stopu tromesečni Euribor + 3,990.

10.19. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	794.498	203.791
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica		
Kratkoročni krediti u zemlji	665.061	727.797
Kratkoročni krediti u inostranstvu	8.505	11.170
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 10.16.)	63.894	445.990
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena 10.18)	705	201
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		56
UKUPNO	1.532.663	1.389.005

Obaveze prema matičnom preduzeću Energoprojekt Holding su smanjene po osnovu prodaje nekretnine u Moskvi, za koju je izvršena kompenzacija sa obavezama po osnovu zajma.

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

Banka	Val	Datum odobrenja	Datum dospeća	Godišnja kamatna stopa	Način otplate	Preostali dug u 000 RSD	Obezbeđenje
Societe Generale bank	EUR	19.08.2011.	31.07.2013.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	170.577	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	22.11.2011.	31.07.2013.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	216.066	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	26.04.2012.	31.07.2013.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	113.718	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
UniCredit bank	EUR	25.10.2012	31.10.2013.	1 mesečni	jednokratno	113.718	Menice, jemstvo EP

				Euribor + 4,70%			Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
UniCredit bank	EUR	17.12.2012	17.12.2013.	1 mesečni Euribor + 4,70%	jednokratno	113.718	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
Ukupno						727.797	

10.20. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	793.334	535.657
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	104.747	65.188
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	40.063	52.866
Dobavljači u zemlji	184.099	212.896
Dobavljači u inostranstvu	277.808	227.493
Ostale obaveze iz poslovanja	272	420
Obaveze iz specifičnih poslova	298.705	204.902
UKUPNO	1.699.028	1.299.422

Obaveze po osnovu primljenih avansa se najvećim delom odnose na avanse od investitora na Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 67.494 hiljade RSD, na Z-074 Vinarija Sarijagaš u iznosu od 25.958 hiljade RSD, na Z-081 Projektovanje drobilice Aktau u iznosu od 54.047 hiljade RSD, Z-082 Ežva u iznosu od 38.957 hiljada RSD, Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 54.863 hiljada RSD i Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 126.481 hiljada RSD, a u zemlji za radove u Boru, avans primljen od Energoprojekt Opreme u iznosu od 158.449 hiljada RSD.

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu do 30 dana. Obaveza prema dobavljačima je smanjena u 2012. godini

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na nefakturisanu robu koja je zaprimljena u magacin (u 2012. godini 420 hiljada RSD, a u 2011. godini 272 hiljada RSD).

Obaveze iz specifičnih poslova se odnose najvećim delom na obaveze prema GP „Rad“ po osnovu radova u Iraqu u iznosu od 189.726 hiljada dinara. Društvo vodi sudski spor sa GP Rad.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.21. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	307.990	276.295
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	9.026
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	3.154	3.154
Obaveze prema zaposlenima	2.128	2.080
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	67	
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	1.434	2.043
Ostale obaveze	12.719	13.563
UKUPNO	365.546	306.161

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine i deo za neisplaćene zarade u inostranstvu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.22. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV		1.542

Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	2.032	3.518
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	59.750	9.634
Svega	61.782	14.694
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi		7
Obračunati prihodi budućeg perioda	294.207	
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	25.481	18.725
UKUPNO	381.470	33.426

Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničeni PDV.

10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Odložena poreska sredstva	14.996	21.122
Odložene poreske obaveze	1.178	7.497
Neto poreska sredstva/obaveze	13.818	13.625

Na poziciji odloženih poreskih sredstava prikazana su odložena poreska sredstva po osnovu obračunatih otpremnina u iznosu od 9.116 hiljada RSD, odložena poreska sredstva po osnovu neplaćenih javnih rashoda u iznosu od 470 hiljada RSD i odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja zaliha gotovih proizvoda u iznosu od 11.536 hiljada dinara.

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra u iznosu od 7.497 hiljada RSD se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju prethodne godine	5.835	13.818
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju tekuće godine	13.818	13.625
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	7.983	-193

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknativi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period ,
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva su iskazana po osnovu rezervisanja za nedospele otpremnine, po osnovu obezvređenja zaliha i po osnovu neplaćenih javnih poreza. Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2012. godini prikazalo iznos od 23.752 hiljada RSD (u 2011. godini 23.768 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>u 000 dinara</i>	
		<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
2008.	2018.	23.449	23.433
2011.	2016.	319	319
UKUPNO		23.768	23.752

10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je poslalo izvode otvorenih stavki kupcima na dan 30.11.2012. Sa investitorima u inostranstvu imamo potpisane aktove, dok svi kupci u zemlji nisu odgovorili na IOS.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati po osnovu tuženih, sumnjivih i spornih potraživanja, a koja za domaće kupce na dan 31.12.2012 iznose 1.389 hiljada RSD. a za inostrane kupce 6.429 hiljada RSD.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati za potraživanja od fizickih lica koja na dan 31.12.2012 iznose 7.618 hiljada RSD.

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci na dan 30.11.2012</i>	
Autocentar Stojanovic	1.123
Gradjevinska direkcija Srbije	14.297
Beograd cvor	3.104
Svega	18.524

Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem:

- na dan 30.11.2012. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2012. godine.

Od ukupno primljenih Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, najveći deo neusaglašanih obaveza sa dobavljačima se odnose na ugovore sa valutnom klauzulom, gde dobavljači nisu uveli deviznu komponentu, već obaveze knjiže samo u dinarima.

Društvo nije dobilo izvode otvorenih stavki od *inostranih dobavljača*

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći dobavljači</i>	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 30.11.2012. godine</i>	
AD Zastita na radu	73
IMS	12
AD za ugostiteljstvo	375
Koning	139
Beogradske Elektrane	410
Svega	1.009
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 31.12.2012. godine</i>	
Beogradski vodovod	306
Bgd.Vodovod Stara Pazova	91
Svega	397
Ukupno (domaći dobavljači)	1.406

10.25. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo

vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	1.381.259	1.516.512
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljena jemstva – dinarski deo	100.000	
Svega	1.481.259	1.516.512
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	155.483	4.079
Date garancije - devizni deo	613.020	204.673
Data jemstva - dinarski deo	1.378.446	647.662
Data jemstva - devizni deo	1.558.176	1.620.553
Dati akreditivi	140.206	
Svega	3.845.331	2.476.967
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	1.687.491	1.687.491.
Svega		
UKUPNO	7.014.081	5.681.098

Data i uzeta jemstva se odnose na jemstva Društvima u sistemu Energoprojekt .

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA **Društvo nema upisane hipoteke.**

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva,

smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding	82.423	721.493
Energoprojekt Energodata	2.219	311
Energoprojekt Niskogradnja	11.217	117.175
Energoprojekt Oprema	103.841	899.216
Energoprojekt Hidroinžinjeri	2.591	317
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	1.959	1.863
Energoprojekt Entel	1.706	3.943
Enjub	192.616	1.144
Energoprojekt Industrija	1.000	204
Energoprojekt Garant	1.894	2.799
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	483	394
Energoprojekt Niskogradnja		
Svega	401.949	1.748.859
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	140.537	179.412
Energoprojekt Energodata	3.729	4.947
Energoprojekt Niskogradnja	14.382	9.975
Energoprojekt Oprema	815	24.132
Energoprojekt Hidroinžinjeri	113	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	72.942	59.261
Energoprojekt Entel	2.647	2.599
Enjub	1.336	
Energoprojekt Industrija	27.193	38.654
Energoprojekt Garant	8.564	3.190

Kamata po osnovu kratkoročnog kredita objašnjeno u Napomeni		
Energoprojekt Holding	43.604	33.312
Svega	315.862	355.482

Roba i usluge se prodaju povezanim pravnim licima po ekvivalentnim uslovima koji preovlađuju u nezavisnim eksternim transakcijama.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	10.376	61
Energoprojekt Energodata	2.599	2.161
Energoprojekt Oprema	130.281	200.529
Energoprojekt Hidroinžinjering	2.869	1.402
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	32.055	37.270
Energoprojekt Entel	204	94
Enjub	81.355	2.995
Energoprojekt Industrija	56.381	14.495
Energoprojekt Garant	0	
Energoprojekt Niskogradnja	1.991	11.076
Svega	318.111	270.083
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	1.013.621	361.522
Energoprojekt Energodata	314	714
Energoprojekt Oprema	188.261	158.822
Energoprojekt Hidroinžinjering	1.582	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	27.524
Energoprojekt Entel	1.115	922
Enjub	7.922	
Energoprojekt Industrija	8.207	24.963
Energoprojekt Garant	530	
Energoprojekt Niskogradnja	106.892	
Svega	1.355.150	574.467

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koje mogu da rezultiraju odlivom/prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

1) EP VISOKOGRADNJA TUŽENA STRANA

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Vasilev Grozda	Naknada štete	900,00
Raonić Milan	Naknada štete	7.000,00
Vladan Šipetić	Naknada štete	381,06
Reb Darko	Naknada štete	64.740,00 EUR
Stamenović Božidar	Povraćaj cene	487,18
Bomaran d.o.o.	Dug	1.440
Mikša Jagoda	Ugovorna kazna	504,00
Mikša Đorđe	Ugovorna kazna	512,00
Gajić Slobodan	Naknada štete	240,00
Sladjan Pavlović	Naknada štete	2.950,00
Agencija za investicije i stanovanje grada Beograda	Dug	3.113,78
Schenker d.o.o.	Dug	30
GP Rad u stečaju	Dug, radovi u Iraku	2.250.188,60 USD
Astra banka a.d. u stečaju	Ugovori o kreditu	40.000,0
Božo Tomašević	Poništaj otkaza ugovora o radu	140,00
Aleksandar Petrović	Raskid ugovora i naknada štete	3.500,00
Klinički centar „Dr Dragiša Mišović“	Povraćaj avansa	2.226,56
Sava Krajinović	Neosnovano obogaćenje	269,10

Telektra d.o.o.	Dug po situacijama (Prokop)	8.434,31
Ljiljana Damjano	Činidba i naknada štete	350,00
Tubić Aleksandra	Naknada štete	300.000,00 €
Sien d.o.o.	Dug, SMIP	438,53
Stambena zgrada, B.M.Pupina 10e	Neosnovano obogaćenje	2.000,00
Kombit	Dug po računima (Prokop)	1.269,86
Milorad Vasić	Naknada štete (blok 12)	31.235,25
UKUPNO		107.421,63 364.740,00 € 2.250.188,60 USD

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	12	9	21
Pravno lice	8	4	12
UKUPNO	20	13	33
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	43.240,71	5.227,88 364.740,00 €	48.468,59 364.740,00 €
Pravno lice	49.078,73 2.250.188,60 USD	9.874,31	58.953,04 2.250.188,60 USD
UKUPNO	92.319,44 2.250.188,60 USD	15.102,19 364.740,00 €	107.421,63 364.740,00 € 2.250.188,60 USD

2) EP VISOKOGRADNJA TUŽILAC

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Kosmaj mermer	Utvrđenje razlučnog potraživanja	400,00
Vesna Perinčić	Dug	88,5
Promex TV Zvornik	Dug	667,1
GIK Banat u stečaju	Dug	4.172,33
SZR. ČA ART	Dug	212,46
LHR	Dug	580,00

Trudbenikgradnja u stečaju	Dug	2.767,5
Opština Herceg Novi	Dug	42.000,00 EUR
Lipa Papir	Dug	2.142,00
Cvitan Dragan	Dug	212,07
Betongradnja doo	Dug	271,81
Alumakssistemid.o.o.	Naknada štete (blok 29)	31.605,60
Veso Romić	Neosnovano bogaćenje	35.301,78
Beočvor	Dug po računima i situacijama za Prokop	290.385,39
Širbegović, građevinska kompanija	Dug po ugovoru	56.532,00 €
Jugobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	5.000.000,00 USD
Beobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	1.031.053,82 USD
Banex trade u stečaju	Dug od 800.203,44 GBP naplaćeno 8.478,58 dinara	
Belima.d.	Dug po poravnanju	612.000,00 USD
Astra bankaa.d. u stečaju	Utvrđivanje potraživanja	396.944,99 USD
Grad Beograd, Direkcija za gr.zemlj., RS	Dug (Arena)	17.549.287,81 USD
JP Železnice, Beočvor	Dug (Prokop)	407.301,02
UKUPNO		776.107,56 98.532,00 € 24.589.286,62 USD

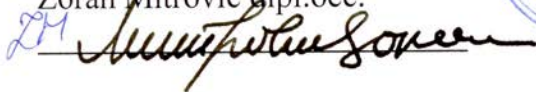
<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	13	9	22
Fizičko lice	1	2	3
UKUPNO	14	11	25
<i>u 000 dinara</i>			
Pravno lice	733.523,78 42.000,00 €	6.981,43 56.532,00 € 24.589.286,62 USD	740.505,21 98.532,00 € 24.589.286,62 USD
Fizičko lice	35.301,78	300,57	35.602,35
UKUPNO	768.825,56 42.000,00 €	7.282,00 56.532,00 € 24.589.286,62 USD	776.107,56 98.532,00 € 24.589.286,62 USD

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
.....2012. godine

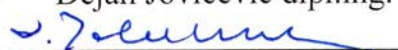
Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja
Zoran Mitrović dipl.oec.

ZM

Direktor

Dejan Jovićević dipl.ing.

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

**ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA
a.d. Beograd**

**Finansijski izveštaji za 2012. godinu
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima privrednog društva "Energoprojekt Visokogradnja" a.d. Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva "Energoprojekt Visokogradnja" a.d. Beograd (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2012. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2012. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

Beograd, 22. april 2013. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjiva pravno lice - preduzetnik

07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sedište : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005015966788

na dan 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		1082473	1110057
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		3420	3663
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		936911	977467
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		936911	977467
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		142142	128927
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		3666	3666
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		138476	125261
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		4021424	4766549
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		1678363	2203703
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		1173	260044
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		2341888	2302802
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		1356493	1559878
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		16820	15611
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018		189341	235632
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		204177	465610

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		575057	26071
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021		13625	13818
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		5117522	5890424
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		5117522	5890424
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		5681098	7014081
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		1705320	1705459
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		1253565	1253565
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		67974	67974
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		118477	120187
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106			
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		265304	263733
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		3412202	4184965
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		60776	69905
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		323412	136353
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		151333	56113
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		172079	80240
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		3028014	3978707
42, osim 427	1. Kratkorocne finansijske obaveze	117		1389005	1532663
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		1299422	1699028
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120		306161	365546
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		33426	381470
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

Grupa racuna racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123			
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		5117522	5890424
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		5681098	7014081

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

[Handwritten signature]

Zakonski zastupnik

[Handwritten signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjava pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj		100001450 FIB
Sifra delatnosti		
Popunjava Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005015966795

u period 01.01.2012 do 31.12.2012

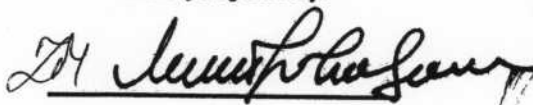
- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		7286365	5956262
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		6801740	6231015
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		27707	4431
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		565614	10707
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		198021	336122
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		89325	46231
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		7621278	6221669
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		563993	5870
51	2. Troskovi materijala	209		2734075	1550646
52	3. Troskovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		2206468	2436312
54	4. Troskovi amortizacije i rezervisanja	211		79852	149581
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		2036890	2079260
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		334913	265407
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		669394	960857
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		400007	1006890
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		109404	560555
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		38514	241646
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		5364	7469
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		5364	7469
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		2669	2028
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		193	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	7983
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		2502	13424
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

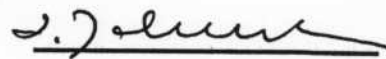
U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005015966801

u periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	6337965	6840911
1. Prodaja i primljeni avansi	302	6217502	6786016
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	120463	54895
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	6711162	6919319
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	4076626	4544537
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	2258131	1883083
3. Placene kamate	308	79114	159659
4. Porez na dobitak	309	4809	30033
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	292482	302007
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	373197	78408
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	160284	588176
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	0	84485
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	27369	495753
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	47374	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	32590	2637
5. Primljene dividende	318	52951	5301
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	39240	73898
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	39240	11325
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	62573
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	121044	514278
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA 1	AOP 2	Iznos	
		Tekuća godina 3	Prethodna godina 4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	82982	70277
1. Uvećanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	327	82982	0
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	328	0	70277
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	94563	554660
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	93803	553947
3. Finansijski lizing	332	760	713
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	11581	484383
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	6581231	7499364
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	6844965	7547877
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338		
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	263734	48513
Ä...Ä. GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	465610	510828
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	3981	4079
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	1680	784
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	204177	465610

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

[Handwritten signature]

Zakonski zastupnik

[Handwritten signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik

07073151 Maticni broj Sifra delatnosti 100001450 PIB

Popunjiva Agencija za privredne registre

750 19 20 21 22 23 24 25 26

1 2 3 Vrsta posla

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005015966825

u periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine

- u hiljadama dinara

Red br.	O P I S	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)		Ostali kapital (racun 309)		Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)		Emisiona premija (racun 320)	
		AOP	AOP	AOP	AOP	AOP	AOP		
		1	2	3	4	5			
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	1236885	414	16680	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	1236885	417	16680	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	1236885	420	16680	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	1236885	423	16680	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	1236885	426	16680	439		452	

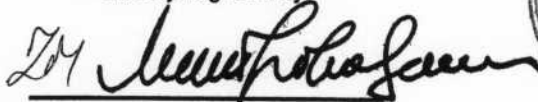
Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	67908	466	113456	479	18648	492	2687
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	67908	469	113456	482	18648	495	2687
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	66	470	16361	483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	9630	484	18648	497	2687
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	67974	472	120187	485		498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	67974	475	120187	488		501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476		489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	1710	490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	67974	478	118477	491		504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	246710	518		531		544	1697600
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	246710	521		534		547	1697600
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	17089	522		535		548	33516
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	66	523		536		549	25657
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	263733	524		537		550	1705459
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	263733	527		540		553	1705459
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	2502	528		541		554	2502
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	931	529		542		555	2641
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	265304	530		543		556	1705320

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj		100001450 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla		19 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005015966818

za 2012. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	860	992

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	10184	6521	3663
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	815	XXXXXXXXXXXXX	815
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	1058	XXXXXXXXXXXXX	1058
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	9941	6521	3420
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	2975823	1998356	977467
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	41613	XXXXXXXXXXXXX	41613
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	82169	XXXXXXXXXXXXX	82169
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	2935267	1998356	936911

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	213733	833033
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	1109032	676354
12	3. Gotovi proizvodi	618	132896	143436
13	4. Roba	619	2507	63440
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	1173	260044
15	6. Dati avansi	621	220195	487440
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	1679536	2463747

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	1236885	1236885
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	16680	16680
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	1253565	1253565

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	3016793	3016793
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	1236885	1236885
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	1236885	1236885

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	1110794	1296560
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	1094519	1400323
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	235336	184726
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	5077264	2771458
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	1335301	1494711
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	79604	79103
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	153762	164322
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	48145	12019
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	265152	131140
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	9399877	7534362

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	149168	122462
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	1522199	1650392
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	320473	366777
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	69648	28791
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	566	1622
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	293582	388730
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	1277969	1399202
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	133641	90096
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659	12979	10100
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660	2753	2616
540	11. Troškovi amortizacije	661	76579	139793
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	8106	11491
553	13. Troškovi platnog prometa	663	97661	99709

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	9118	3145
555	15. Troškovi poreza	665	99039	323401
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	50086	87297
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	83436	130901
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	46718	60474
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670		
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	4253721	4916999

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	988960	2550
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dazbina	673	163	0
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljište	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	32984	3730
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po računima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	11350	3159
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	273016	18026
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	1306473	27465

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682	8615	8159
3. Kapitalne subvencije i druga državna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Državna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala državna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	8615	8159

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

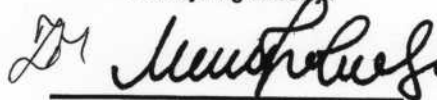
OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

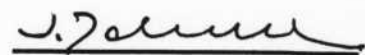
- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

U _____ dana 25.2. 2013. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12 i 118/12)

„ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2012. GODINU**

Beograd, 2013. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. RUKOVODEĆA STRUKTURA	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	10
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	14
7.3. Prihodi.....	14
7.4. Rashodi.....	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	16
7.6. Porez na dobitak	16
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	19
7.9. Finansijski lizing	20
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	21
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	21
7.12. Investicione nekretnine.....	23
7.13. Zalihe	23
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	25
7.15. Finansijski instrumenti	26
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	29
7.17. Kratkoročna potraživanja	29
7.18. Finansijski plasmani	30
7.19. Obaveze.....	31
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	32
7.21. Naknade zaposlenima.....	34

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	35
8.1. Kreditni rizik	37
8.2. Tržišni rizik	39
8.3. Rizik likvidnosti	43
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	45
9. BILANS USPEHA	47
9.1. Prihodi od prodaje	47
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	48
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	48
9.4. Ostali poslovni prihodi	49
9.5. Nabavna vrednost prodane robe	49
9.6. Troškovi materijala	50
9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	50
9.8. Troškovi amortizacije	51
9.9. Troškovi rezervisanja	52
9.10. Troškovi proizvodnih usluga	52
9.11. Nematerijalni troškovi	53
9.12. Finansijski prihodi	54
9.13. Finansijski rashodi	55
9.14. Ostali prihodi	56
9.15. Ostali rashodi	57
9.16. Dobitak pre oporezivanja	58
9.17. Porez na dobitak i neto dobitak	59
9.18. Neto dobitak po akciji	60
9.19. Ugovori o izgradnji	60
10. BILANS STANJA	61
10.1. Nematerijalna ulaganja	61
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema	62
10.3. Dugoročni finansijski plasmani	63
10.4. Zalihe i dati avansi	63
10.5. Kratkoročna potraživanja	64
10.6. Kratkoročni finansijski plasmani	65
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	67
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	68
10.10. Promene na kapitalu	70
10.11. Osnovni kapital	71
10.12. Rezerve	71

10.13. Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	71
10.14. Neraspoređeni dobitak.....	72
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	72
10.16. Dugoročni krediti	76
10.17. Ostale dugoročne obaveze	77
10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga.....	77
10.19. Kratkoročne finansijske obaveze.....	78
10.20. Obaveze iz poslovanja.....	79
10.21. Ostale kratkoročne obaveze.....	80
10.22. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	80
10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva.....	81
10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	83
10.25. Vanbilansna aktiva i pasiva	84
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	85
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	85
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	87
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	91

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073151
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001450

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:
Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je izgradnja stambenih i nestambenih zgrada.

Društvo je matično društvo koje ima dva zavisna društva i čini **grupaciju**:
Energoprojekt Visokogradnja.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Ghana limited	100
Energoprojekt Montenegro	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

Finansijski izveštaji obuhvataju poslovanje u zemlji i inostranstvu. U inostranstvu se poslovanje društva odvija preko ino - zaključaka i poslovne jedinice u Herceg Novom u Republici Crnoj Gori.

Pogoni u inostranstvu su:

PREDSTAVNIŠTVO VG, MOSKVA, RUSIJA
ENERGONANA, MOSKVA, RUSIJA
Z-010 FILIJALA ALMATI, KAZAHSTAN
Z-043 SZ ATIRAU, KAZAHSTAN
Z-049 TC URALJSK, KAZAHSTAN
Z-052 KLIZIŠTE RUS, SOČI, RUSIJA
Z-054 PROJEKTOVANJE HOTELA, AKTAU, KAZAHSTAN
Z-055 HOTEL ,SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-056 TRŽNO REKREATIVNI CENTAR AKTAU, KAZAHSTAN
Z-057 SAMARA, RUSIJA
Z-058 GRADILIŠTA U ST. PETERBURGU, RUSIJA
Z-059 TIMAN, RUSIJA
Z-063 MANŽEROK, RUSIJA
Z-065 NIKOLINA GORA, MOSKVA, RUSIJA
Z-066 MONDI FABRIKA PAPIRA, SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-067 MOSKVA , RUSIJA
Z-068 HOTEL AKTAU, KAZAHSTAN
Z-070 VILA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-071 PROJEKTOVANJE SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-072 PAVLODAR NAFTNA BAZA, KAZHSTAN
Z-074 VINARIJA SARIJAGAS, KAZAHSTAN
Z-075 SCHLUMBERGER, KAZAHSTAN
Z-076 STAMBENA ZGRADA SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-077KAZMOTRANSFLOT, KAZAHSTAN
Z-078 BENZINSKA PUMPA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-079 SERJOGOVO, RUSIJA
Z-080 PROJEKTOVANJE BOLNICE , KAZAHSTAN
Z-081 PROJEKTOVANJE DROBILICE. KAZAHSTAN
Z-082 EŽVA, RUSIJA
Z-083 MAGISTRALNI GASOVOD MIKUNJ, RUSIJA
Z-084 PROJEKTOVANJE STAMBENOG KOMPELKSA HORIZONT,
RUSIJA
Z-085 POSLOVNI OBJEKAT UHTA, RUSIJA
Z-086 PROJEKTOVANJE HOT.SP.CENTRA ATIRAU, KAZAHSTAN
Z-087 RESTORAN I NOĆNI KLUB AKTAU, KAZAHSTAN
Z-088 HOTEL HYATT ROSTOV, RUSIJA
Z-089 BOLNICA AKTAU, KAZAHSTAN
POSLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2012. godine 860 radnika i
- 2011. godine: 992 radnika.

Na dan 31.12.2012. Društvo je imalo zaposlenih 848 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana

27.02.2013. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. RUKOVODEĆA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2012. godini čine sledeća lica:

- Dejan Jovičević dipl.ing. -Direktor; (Izvršni direktor Društva, zakonski zastupnik)
- Boro Cvijanović dipl.ing. -Tehnički direktor
- Zoran Mitrović dipl.oec. -Direktor za ekonomske poslove
- Marko Hajduković dipl.ing.-Direktor za realizaciju projekata i plan

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u vlasništvu Energoprojekt Holdinga 92,39%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010),

- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 30.11.2012. od strane Odbora direktora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2012. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i

Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinama, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja,

računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili,

ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2011. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2011.	31.12.2012.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	104,6409	113,7183
1 USD	80,8662	86,1763
1 RUB	2,51170	2,8328

Prihodi i rashodi ino zaključaka prikazani su po prosečnom kursu za 2012. godinu i to USD=88,1169 RSD i EUR=113,1277 RSD

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

U 2012. godini utvrđene su rezidualne vrednosti nekretnina i opreme.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom metode ponderisane prosečne cene.

Po pitanju priznavanja sredstava sitnog inventara, njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju:

troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo) i vode se po ceni koštanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena)

vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne

stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se

mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspeo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Odbor direktora Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih

instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjeње vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Beogradčvor	184.404	3.104
Energoprojekt Holding	2.330	61
Valjaonica Bakra Sevojno	0	11.537
Lemic group	0	8.106
Energoprojekt Oprema	99.319	176.152
Gradjevinska direkcija Srbije	27.062	24.966

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

RTB BOR – grupa doo	21.316	9.230
O-Zone Beograd	0	8.085
Lipa papir	3.169	39
GIK Banat	2.438	299
LHR	2.097	665
Trudbenik gradnja	1.841	
AMG novembar	1.153	
Ostali	37.806	46.124
Svega	382.935	288.368
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Energoprojekt Montenegro	325.670	353.759
Mondi Z-066 Siktivkar	6.948	0
Fond stroj. grad.Siktivkar Z-082		95.639
OIL Real estate Z-068 Aktau	69.910	104.217
Schlumberger Z-075	222.465	45.290
Caspian food Z-074	55.228	0
DOO Holding Stroi Z-085		69.961
IP Kuansalieva G.T Z-087		11.866
OSO Komilizilstroi Z-076	173.832	59.101
Ostali	59.572	82.593
Svega	913.625	822.426
<i>Druga potraživanja</i>		
Enjub	79.035	1.875
Comers consulting limited	171.155	
Ostali	13.128	11.164
Svega	263.319	13.039
UKUPNO	1.559.878	1.123.833

Potraživanja u Srbiji:

Najveća potraživanja u Srbiji su od Energoprojekt Opreme za radove na Topionici i fabrici sumporne kiseline u Boru u iznosu od 176.152 hiljade dinara. Beograd čvor je u 2012. godini vršio plaćanja što je rezultiralo smanjenjem potraživanja koja su ranijih godina bila značajna. Gradjevinska direkcija Srbije je potpisala zapisnik o primopredaji radova na gradilištu Stepa Stepanović i po tom osnovu je iskazano potraživanje u iznosu od 24.966 hiljada dinara.

Potraživanja u inostranstvu:

Potraživanje od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 353.759 hiljada dinara je po osnovu naknade za prodato zemljište za izgradnju stambenog

kompleksa u Šištet barama u Igalu. Ova kompanija je od 2012. Godine u 100% vlasništvu Energoprojekt Visokogradnje ad.

Potraživanja u inostranstvu su potraživanja od investitora po osnovu ugovora o izgradnji i iskazana su u tabeli.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	1.559.878	1.110.794
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	1.559.878	1.110.794

Nedospela potraživanja od kupaca u iznosu od 1.110.794 hiljada dinara uglavnom dospevaju u roku od 30 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom, američkim dolarom, ruskom rubljom i kazahstanskom tengom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD).

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	56.113	151.333
Kratkoročni krediti	1.531.959	1.388.748
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	9.026
Svega	1.626.126	1.549.107

Društvo ni jednom kupcu u slučaju kašnjenja ne naplaćuje zateznu ili drugu promenljivu kamatu (na primer, vezanu za Euribor), niti dobavljači

naplaćuju zateznu kamatu Društvu i sve obaveze prema kreditima su vezane za kamatu koja je varijabilnog karaktera.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-581	-2246

U slučaju promene kamatne stope za 1% negativan neto uticaj na rezultat preduzeća je 2246 hiljada dinara.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	104.747	65.188
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	27.524
Energoprojekt Industrija	8.254	22.516
Normativ	1.624	
Lemić	29.845	10.647
Geosonda	10.657	10.657
Kopaonik	19	23
Mikom		31.452
Tina 2000		22.787
Vlagrađ		22.787
Ostali	120.856	117.369
Svega	302.708	330.950
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Lemic Group Z-075		9.264
Aktauska Str,Komp.Ask Z-068		9.413
Profzastita Z-068		9.078
Rikton Z-068		8.672
Oil Real Estate Z-068		7.814
Hatra Z-072	5.846	0
IMD Metal	6.176	151
Kingspan Z-075	60.411	0

Montaž Him Z-075	25.277	2.467
Strojmontaž Z-076	20.794	0
Ekolog Z-076	15.216	0
Elektromontaz Z-076	13.424	0
Ostali	156.866	180.634
Svega	304.010	227.493
UKUPNO	606.718	558.443

Najveće obaveze prema dobavljačima su prema Energoprojekt Holdingu po osnovu ispostavljenih faktura za pružanja usluga i zakup samačkog hotela. Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura i Energoprojekt Industrija su angažovani kao podizvođači na projektima u inostranstvu.

Obaveza prema Mikomu je obaveza po osnovu radova u Boru.

Obaveze prema dobavljačima Tina 2000 i Vlagrad su obaveze po osnovu kupljenog zemljišta u ulici Cara Nikolaja.

Za dobavljače u zemlji kao sredstvo obezbedjenja se daju menice.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	606.718	558.443
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO		

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,20:1	1,33:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	0,64:1	0,77:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,12:1	0,07:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	787.842	993.410

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2012. godine povećalo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću Društva tokom 2012. godine, preduzete su raznovrsne mere koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak/gubitak	13.424	2.502
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.697.600	1.705.459
Kapital na kraju godine	1.705.459	1.705.320
Prosečna vrednost kapitala	1.701.529	1.705.390
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0.79%	0,15%

Stopa prinosa na sopstveni kapital je smanjena u odnosu na 2011. godinu.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	4.184.965	3.412.202
Ukupna sredstva	5.890.424	5.117.522
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,71:1	0,67:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.705.459	1.705.320
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	206.258	384.188
Svega	1.911.717	2.089.508
Ukupna sredstva	5.890.424	5.117.522
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,32:1	0,41:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.115.060	3.351.426
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	465.610	204.177
Svega	3.649.450	3.147.249
Kapital	1.705.459	1.705.320
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,47	0,54

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga i proizvoda na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom pravnom licu	11.902	719.543
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima	112.484	1.030.577
Svega	124.386	1.750.120
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	43.076	26.627
Prihodi od prodaje usluga	516.907	629.082
Svega	559.983	655.709
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	2.550	172.872
Prihodi od pružanja usluga	5.544.096	4.223.039
Svega	5.546.646	4.395.911
UKUPNO	6.231.015	6.801.740

Najznačajniji prihodi na domaćem tržištu su ostvareni po osnovu radova:

-na izgradnji topionice i fabrike sumporne kiseline u Boru u iznosu od 1.017.603 hiljade dinara.

- na izgradnji stanova na objektu Kasarne Stepa Stepanović, investitor je Gradjevinska direkcija Srbije u iznosu od 257.670 hiljada dinara.

U 2012.je prodat deo poslovne zgrade u Moskvi Energoprojekt Holdingu i po tom osnovu je ostvaren prihod od prodaje 593.806 hiljada dinara i deo Energoprojekt Niskogradnji i ostvaren prihod od 115.687 hiljada dinara. Poslovna zgrada je knjigovodstveno evidentirana kao nekretnina namenjena prodaji.

Prodat je Energoprojekt Holdingu poslovni prostor kupljen u Palmira Toljatija i po tom osnovu ostvaren prihod od prodaje u iznosu od 80.688 hiljada dinara.

Najznačajniji prihodi na inostranom tržištu ostvareni su po osnovu radova za investitore na sledećim zaključcima:

Z-068 Hotel Aktau investitor TOO Real Estate ostvaren prihod 1.518.089 hiljada dinara

Z-074 Vinarija Sarijagaš investitor TOO Caspian Good 249.724 hiljada dinara,

Z—075 Schlumberger investitor Schlumberger Logelco 1.324.349 hiljada dinara

Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar investitor OAO Komizilstoi 350.479 hiljada dinara

Z-082 Ežva u iznosu od 343.347 hiljada dinara

Z-081 Drobilica Aktau u iznosu od 17.309 hiljada dinara

Z-085 Uhta u iznosu od 106.234 hiljada dinara

Z-088 Rostov u iznosu od 50.594 hiljada dinara

Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 20.361 hiljada dinara.

Društvo je iskazalo u okviru prihoda od prodaje i nefakturisani prihod u zemlji u iznosu od 168.472 hiljada dinara i u inostranstvu u iznosu od 371.418 hiljada dinara. Društvo primenjuje kod ugovora o izgradnji MRS 11 i srazmerno stepenu izvršenih radova uključuje odgovarajući deo prihoda. U nefakturisanim prihodima ino zaključaka se nalaze prihodi po situacijama koje nisu overene do dana izrade bilansa.

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	4.431	27.707
UKUPNO	4.431	27.707

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	10.707	565.614
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	336.122	198.021
UKUPNO	-325.415	367.593

Povećanje vrednosti zaliha u zemlji se odnosi na pribavljanje novih lokacija za izgradnju stambeno poslovnih objekata i to: u Beogradu ul. Dalmatinska i Knez Danilova u iznosu od 79.165 hiljada dinara, u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 302.155 hiljada dinara, na Voždovcu u iznosu od 25.938 hiljada dinara.

Povećanje na osnovu nedovršenog objekta Tržni centar Bor u iznosu od 102.210 hiljada dinara. Objekat je 17.10. 2012. uknjižen u knjigama SO Bor. Objekat ima 4494 m².

Smanjenje zaliha gotovih proizvoda se odnosi na prodate nepokretnosti na Bežanijskoj Kosi, Bloku 29 i Herceg Novom u iznosu 19.610 hiljada dinara.

Smanjenje zaliha učinaka u iznosu od 80.395 hiljada dinara je po osnovu smanjenja nedovršene proizvodnje u inostranstvu iz 2011. godine gde je investitor u 2012. overio radove iz 2011. godine.

U zemlji je izvršeno preknjiženje sa zaliha nedovršene proizvodnje na potraživanja za nefakturisani prihod od Beograd čvora za radove na Prokopu u iznosu od 73.055 hiljada dinara što je iskazano kao smanjenje zaliha učinaka. Smanjenje zaliha se odnosi na isknjiženje zaliha za zajedničku investiciju sa Kolexom u ulici Dalmatinska i Knez Danilova u iznosu od 24.961 hiljada dinara. Kolex je odustao od zajedničke investicije i ugovorom o kupoprodaji objekata sa pripadajućim zemljištem lokaciju prodao Energoprojekt Visokogradnji.

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Prihod od zakupnina	32.708	46.311
Ostali poslovni prihodi	13.523	43.014
UKUPNO	46.231	89.325

Ostali prihodi se najvećom delom odnose na prefakturisane troškove.

Prihod od zakupnina se najvećim delom odnosi na izdavanje poslovne zgrade u Moskvi u iznosu od 43.762 hiljada dinara.

9.5. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe u iznosu od 362.458 hiljade dinara se odnosi na prodaju poslovne zgrade u Moskvi i poslovnog prostora u Palmira Toljatija. Ove nekretnine su evidentirane kao nekretnine namenjene prodaji. Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na prodaju robe inostranstvu u iznosu od 201.535 hiljada dinara.

9.6. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Troškovi materijala za izradu	1.395.655	2.552.467
Troškovi ostalog materijala	32.529	32.439
Troškovi goriva i energije	122.462	149.169
UKUPNO	1.550.646	2.734.075

Najveći troškovi materijala za izradu su na Z-068 Hotel u iznosu od 1.164.358 hiljada dinara, Z-075 Schlumberger u iznosu od 607.832 hiljada dinara.

9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.650.391	1.522.199
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	366.778	320.473
Svega	2.017.169	1.842.672
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	28.791	69.648
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.622	566
Ostali lični rashodi i naknade	388.730	293.582
UKUPNO	2.436.312	2.206.468

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- troškovi smeštaja i ishrane na terenu
- otpremnine
- naknade prevoza na rad
- stipendije

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, troškovi službenih putovanja, troškovi viza i dr.

9.8. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.056	1.058
Amortizacija nekretnina	23.125	8.943
Amortizacija postrojenja i opreme	115.612	66.578
UKUPNO	139.793	76.579

Na dan 31.12.2012. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2012. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2012. godine.

Usled promenjene procene, trošak amortizacije za 2012. godinu je manji, to jest knjigovodstvena vrednost sredstava na dan 31.12.2012. godine je veća za 57.119 hiljada RSD.

Što se tiče budućeg perioda, određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet Procene, bude niža za 425.101 hiljada RSD, to jest za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u

onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.9. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		3.273
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja	9.787	
UKUPNO	9.787	3.273

9.10. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	1.085.608	969.505
Troškovi transportnih usluga	186.173	145.506
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	22.322	22.404
Troškovi zakupnina	80.220	95.645
Troškovi sajмова		
Troškovi reklame i propagande	6.605	10.329
Troškovi ostalih usluga	18.274	34.580
UKUPNO	1.399.202	1.277.969

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na tekuće održavanje opreme (u 2011. godini 22.322 hiljada RSD; u 2012. godini 22.404 hiljada RSD)

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup objekta u zemlji na adresi Batajnički put br.24 u Zemunu površine 7.665,22 m² u iznosu od 24.060 hiljada dinara koji se iznajmljuje od Energoprojekt Holdinga, na

godišnje troškove zakupa softvera u iznosu od 3.201. hiljade dinara i zakupnine u inostranstvu su 63.948 hiljada dinara.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2011. godini 6.102 hiljada RSD; u 2012. godini 10.329 hiljada RSD) i

- troškove sponzorstva u 2012. godini 9.579 hiljada RSD (u 2011. godini 503 hiljada RSD).

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na:

- komunalne usluge u koje spadaju troškovi vode, čišćenja i dr. (u 2011. godini 1.412 hiljada RSD; u 2012. godini 3.204. hiljada RSD).

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.11. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Troškovi neproizvodnih usluga	128.504	127.986
Troškovi reprezentacije	15.818	16.619
Troškovi premija osiguranja	11.492	8.106
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	99.709	97.661
Troškovi članarina	3.145	9.118
Troškovi poreza	323.401	99.038
Ostali nematerijalni troškovi	97.989	400.393
UKUPNO	680.058	758.921

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2011. godin 11.492. hiljada RSD; u 2012. godini 8.106 hiljada RSD)

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa u zemlji se odnosi (u 2011. godini.15.534 hiljada , a u inostranstvu 84.175 hiljada RSD), a u 2012. godini u zemlji 15.261 hiljada RSD, a u inostranstvu 82.400 hiljada RSD)

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: za poreze plaćene u inostranstvu na ino zaključcima,poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova u 2012. godini se odnosi na poreze plaćene u inostranstvu u iznosu od 80.185 hiljada dinara , a u 2011. godini ovi troškovi su iznosili 315.143 hiljada dinara i porez na imovinu (u 2011. godini 3.170 hiljada RSD; u 2012. godini 3.095 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: troškove usluga Holdinga, takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

U 2012. godini najveći deo ostalih nematerijalnih troškova odnosi se na pribavljanje zemljišta za izgradnju stambeno poslovnih objekata:

- u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 197.319 hiljada dinara,
- u Knez Danilovoj i Dalmatinskoj ulici u iznosu od 76.413 hiljada dinara i
- na Voždovcu u iznosu od 25.937hiljada dinara.

9.12. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		394
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	484	
Prihodi od kamate po drugim osnovama	3.246	32.590
Svega	3.730	32.984

<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	61.573	1.949
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	23.307	15.982
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	746.279	283.557
Svega	831.159	301.488
Prihodi od efekata valutne klauzule	35.312	3.754
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	11.998	273.624
Ostali finansijski prihodi	78.658	57.544
UKUPNO	960.857	669.394

Prihodi od kamata najvećim delom čine prihodi po osnovu kamata obračunate „Kolexu“ za kašnjenje u plaćanju u iznosu od 20.079 hiljada dinara i od oročavanja sredstava u iznosu od 12.178 hiljada RSD. Kursne razlike su date po bruto principu.

Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica odnose se na dobit za koju je kompanija Energoprojekt Ghana (100% vlasništvo Društava) donela odluku da se raspodeli vlasniku.

9.13. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	43.604	33.312
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		37
Rashodi od kamate po drugim osnovama	87.297	50.086
Svega	130.901	83.435
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	9.711	84.830
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	12.461	33.735
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	771.542	148.934

Svega	793.714	267.499
Rashodi od efekata valutne klauzule	82.275	49.073
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	1.006.890	400.007

Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima odnose se na kursne razlike za aktuelne ugovore gde su investitori povezana pravna lica, kao i po osnovu kursnih razlika za date zajmove od matičnog pravnog lica. Kursne razlike su date po bruto principu.

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu ugovora sa valutnom klauzulom (u 2011. godini hiljada RSD;82.275 hiljada RSD u 2012. godini 49.073 .hiljada RSD).

9.14. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	3.260	12.650
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	24.498	
Viškovi	41	112
Naplaćena otpisana potraživanja	54.895	31.138
Prihodi od smanjenja obaveza	32.589	48.803
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		610
Prihodi od ukidanja rezervisanja	7.700	
Ostali nepomenuti prihodi	201.791	14.593
Svega	324.774	107.906
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		1.498
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	235.678	
Ostale imovine	103	

Svega	235.781	1.498
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLADIVANJA VREDNOSTI IMOVINE		
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	560.555	109.404

Naplaćena otpisana potraživanja se odnose na naplaćeno potraživanje od Inex Interexporta u iznosu od 31.138 hiljada dinara koje je ranijih godina otpisano.

Prihodi od smanjenja obaveza se odnose na prihode od ukidanja obaveze po osnovu dugoročnog kredita od Astra banke u iznosu od 40.140 hiljada dinara.

Ostali nepomenuti prihodi se odnose na naknadno utvrđene popuste i rabate.

9.15. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	5.431	9.462
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	1.296	3.108
Manjkovi	1.181	2.917
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	63.798	14.649
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	330	239
Ostali nepomenuti rashodi	73.045	5.271
Svega	145.081	35.646
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	11.374	

Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	85.191	2.868
Ostale imovine		
Svega	96.565	2.868
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	241.646	38.514
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	241.646	38.514

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove materijala.

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja odnose se na otpise potraživanja od kupaca i po osnovu datih avansa koji se ne mogu naplatiti .

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na penale zaračunate od strane Gradjevineke direkcije Srbije u iznosu od 1.864 hiljada dinara.

9.16. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	5.956.262	7.286.365
Poslovni rashodi	6.221.669	7.621.278
Poslovni rezultat	-265.407	-334.913
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	960.857	669.394
Finansijski rashodi	1.006.890	400.007
Finansijski rezultat	-46.033	269.387
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	560.555	109.404
Ostali rashodi	241.646	38.514
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	318.909	70.890
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		

Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.477.674	8.065.163
UKUPNI RASHODI	7.470.205	8.059.799
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	7.469	5.364

9.17. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	5.364
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	279.737	39.955
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	24.498	
Oporeziva dobit	262.708	45.319
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	22.652	
Poreska osnovica	38.917	45.319
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	3.892	4.532
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	1.946	2.266
Obračunati porez po umanjenju	1.946	2.266
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	5.364
Poreski rashod perioda	2.028	2.669
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	7.983	-193
Neto dobitak/gubitak	13.424	2.502

Umanjenje obračunatog poreza (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanj enja poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2012. godine

23.752 hiljada RSD, dok je na kraju 2011. godine iznosio 23.768 hiljada RSD.

9.18. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	13.424	2.502
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima	4,45	0,83

9.19. UGOVORI O IZGRADNJI

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Prihod od povećanja vrednosti zaliha učinaka	6.724	55.529
Prihod od smanjenja vrednosti zaliha učinaka	262.245	88.069
Prihod priznat kao prihod datog perioda	5.529.793	4.493.996
Troškovi nastali u datom periodu	5.079.658	5.280.123.
Primljeni avansi	605.088	375.131
Potraživanja za nefakturisani prihod		371.418
Nedovršena proizvodnja	23.000	

Ugovori o izgradnji se odnose na ugovore sa investitorima za izvođenje investicionih radova u inostranstvu. Najznačajniji ugovori koji su realizovani 2012. godine su:

Z-068 Hotel Aktau ukupna vrednost ugovora 40.089.607 EUR-a

Z-074 Vinarija Sarijagaš vrednost ugovora 17.020.683 EUR-a

Z-075 Schlumberger vrednost ugovora 17.867.836

Z-076 Stambeni objekat Siktivkar vrednost ugovora 415.590.305 rubalja

Z-079 Serjogovo vrednost ugovora 75.423.000 rubalja

U 2012. Godini su zaključeni ugovori sa investitorima na:

-Z-088 Rostov na Donu u iznosu od 3.100.000.000 rubalja

-Z-085 Uhta u iznosu od 1.352.279.558 rubalja

-Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 7.800.000 USD

Z-089 Bolnica Aktau 3.774.705.193 tenge

Vrednosti ugovora su sa uračunatim PDV-om.

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2012.)	1.494		8.689	10.183
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			815	815
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2012.)	1.494		9.504	10.998
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			6.520	6.520
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2012. godinu			1.058	1.058
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2012.)			7.578	7.578
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2012.	1.494		2.169	3.663
Stanje 31.12.2012.	1.494		1.926	3.420

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za nekretn., postr. i opremu	UKUPNO
	<i>Nabavna vrednost</i>					
Početno stanje (1.1.2012.)	159.597	1.048.558	1.767.668			2.975.823
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine		2.506	35.919	3.188		41.613
Prenos sa jednog oblika na drugi		699				699
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-61.341			-61.341
Krajnje stanje (31.12.2012.)	159.597	1.051.763	1.742.246	3.188		2.956.794
	<i>Ispravka vrednosti</i>					
Početno stanje (01.1.2012.)		628.023	1.370.333			1.998.356
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2012. godinu		8.943	66.578			75.521
Prenos sa jednog oblika na drugi		897				897
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			-54.891			-54.891
Krajnje stanje (31.12.2012.)		637.863	1.382.020			2.019.883
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>					
Početno stanje 1.1.2012.	159.597	420.535	397.335			977.467
Krajnje stanje 31.12.2012.	159.597	413.900	360.226	3.188		936.911

U 2012. Godini su utvrđene rezidualne vrednosti i preispitivan koristan vek upotrebe nekretnina i značajnije opreme i po tom osnovu su smanjeni troškovi amortizacije u tekućem periodu.

10.3 Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Montenegro		
Energoprojekt Ghana	3.666	3.666
Svega	3.666	3.666
UKUPNO	3.666	3.666
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	32.710	33.564
Beogradčvor		
Pergamon Gana		
NIS sufinansiranje na Crnom vrhu	82.406	82.406
Energoprojekt Oprema garantni depozit	10.145	22.506
Svega	125.261	138.476
UKUPNO	128.927	142.142

Vlasnik Energoprojekt Ghane je 100% Energoprojekt Visokogradnja i po tom osnovu iskazano je učešće u kapitalu u iznosu od 3.666 hiljada dinara.

Na objektu turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) Energoprojekt Visokogradnja je učestvovala u sufinansiranju i po tom osnovu ima pravo vlasništva 5%.

Po osnovu radova na topionici i fabrici sumporne kiseline u Boru Energoprojekt Oprema zadržala je deo garantnog depozita u iznosu od 22.506 hiljada dinara.

Dugoročni stambeni krediti su beskamatni i vrši se zakonska revalorizacija.

10.4. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Materijal	833.034	213.733
Sitan inventar		
Nedovršena proizvodnja	676.354	1.109.033

Gotovi proizvodi	143.436	132.896
Roba	63.440	2.506
Dati avansi	494.718	220.195
Minus: ispravka vrednosti	7.279	
UKUPNO	2.203.703	1.678.363

Zalihe materijala i dati avansi su smanjeni u odnosu na 2011. godinu pre svega na Z-068 Hotel Aktau i Z-075 Schlumberger. Materijali koji su se nalazili na zalihama na kraju 2011. godine ugrađeni su u 2012. godini. Dobavljači su dostavili robu i izvršili usluge što je dovelo do smanjenja datih avansa. Nedovršena proizvodnja se odnosi na nedovršenu proizvodnju u inostranstvu: po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare u Crnoj Gori u iznosu od 553.003 hiljada dinara.

U zemlji je nedovršena proizvodnja 556.030 hiljada dinara (po osnovu sopstvenih investicija u ul. Knez Danilovoj i Dalmatinskoj 79.165, na Bežanijskoj Kosi 46.562 hiljada dinara, u Cara Nikolaja u iznosu od 302.155 hiljada dinara, na Voždovcu u iznosu od 25.938 i Tržni centar Bor u iznosu od 102.210 hiljada dinara.)

U ulici Cara Nikolaja, na Voždovcu i Knez Danilovoj u 2012. godini je kupljeno zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata.

Na Prokopu su ispostavljene situacije investitoru, ali još nisu overene i sa nedovršene proizvodnje su preknjižene na nefakturisani prihod.

Gotovi proizvodi se odnose na završene nepokretnosti u Herceg Novom u iznosu od 99.741 hiljada dinara i u Beogradu (Bežanijska Kosa i blok 29) u iznosu od 33.155 hiljada dinara.

10.5. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	2.330	61
Kupci – ostala povezana pravna lica	444.351	549.285
Kupci u zemlji	265.078	94.465
Kupci u inostranstvu	592.401	475.096
Minus: Ispravka vrednosti	-7.600	-8.113
Svega	1.296.560	1.110.794
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	7.319	232.659
Minus: Ispravka vrednosti		

Svega	7.319	
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	1.123	1.306
Potraživanja od zaposlenih	18.400	21.098
Potraživanja od državnih organa i organizacija	16	
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	15.611	16.820
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		
Ostala potraživanja	254.261	9.981
Minus: Ispravka vrednosti	-17.801	-19345
Svega	271.610	262.519
UKUPNO	1.575.489	1.373.313

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	282.421	25.401
Dodatna ispravka vrednosti-kursne razlike		2057
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		
Naplaćena ispravljena potraživanja	257.020	
UKUPNO	25.401	27.458

Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Potraživanja od kupaca najvećim delom se odnose na: potraživanje od Energoprojekt Opreme po osnovu radova u Boru u iznosu od 176.152 hiljada dinara i od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 353.759 hiljada dinara, Gradjevinske direkcije Srbije u iznosu od 24.966 hiljada dinara.

Kupci u inostranstvu su potraživanja od investitora za izvršene radove i to:

- Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 104.217 hiljada dinara
- Z-075 Schlumberger u iznosu od 45.290 hiljada dinara
- Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar u iznosu od 59.101 hiljada dinara
- Z-081 Drobilica Aktau u iznosu od 59.267 hiljada dinara
- Z-082 Ežva u iznosu od 95.639 hiljada dinara

Potraživanja iz specifičnih odnosa se odnosi najvećim delom na potraživanje od kompanije Energoprojekt Ghana u iznosu od 231.354 hiljada dinara. Kompanija je donela odluku da se deo dobiti iz ranijih godina unese u matično Društvo i po tom osnovu potraživanje iznosi 220.529 hiljada dinara.

10.6. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		
Ostala povezana pravna lica	4.000	4.000
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	4.000	4.000
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Kratkoročni krediti za ogrev i zimnicu	107	
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	107	
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	15.742	25.601
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	195.000	157.000
Ostalo	20.783	27.240
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	231.525	185.341
UKUPNO	235.632	189.341

Kredit dat Energoprojekt Arhitekturi je beskamatni zajam.

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Unicredit	RSD	28.09.2012.	29.01.2013.	9.000
Unicredit	RSD	17.12.2012.	29.01.2013.	8.000
Unicredit	RSD	19.12.2012.	08.01.2013.	50.000
Erste	RSD	27.12.2012.	08.01.2013.	20.000
Erste	RSD	27.12.2012.	08.01.2013.	10.000
Erste	RSD	27.12.2012.	18.01.2013.	50.000
Erste	RSD	28.12.2012.	08.01.2013.	10.000

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod domaćih poslovnih banaka. Sredstava su deponovana na period do 30 dana uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 10,80 do 11,40 % na godišnjem nivou.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	14.947	19.391
Tekući računi (devizni)	346.619	160.182
Dinarska blagajna	52	41
Devizna blagajna	103.051	23.447
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	941	1.116
UKUPNO	465.610	204.177

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Komercijalna banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale Banka, Hypo Alpe Adria Bank, Credit Agricole banka) i

- na deviznim računima u Kazahstanu NUR banka i Kazkomerc, a u Rusiji Zberbanka, Euroaksis banka i Raiffeisen banka

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Porez na dodatu vrednost	17.425	
Unapred plaćeni troškovi	1.453	27.322
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	5.463	7.021
Potraživanja za nefakturisani prihod		539.891
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.730	823
UKUPNO	26.071	575.057

Unapred plaćeni troškovi se najvećim delom odnose na plaćen zakup na Z-088Hotel Hyatt Rostov na Donu.

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na potraživanja po situacijama koje su predate investitoru na overu ,ali do dana predaje bilansa nisu overene, kao i na prihode koji su u skladu sa načelom opreznosti odmereni do visine nastalih troškova za koje treba da se potpišu Aneksi ugovora.Društvo primenjuje Medjunarodni računovdstveni standard 11Ugovori o izgradnji i odmerava prihode srazmerno stepenu izvršenih radova. (Napomena 9.1.)

Potraživanja za nefakturisani prihod su :

-Za radove u Boru u iznosu od 59.785 hiljada dinara

-Za radove na Prokopu u iznosu od 98.029 hiljada dinara (73.055 hiljada dinara je regulisano Protokolom, investitor je priznao potraživanje za radove do 2011.godine, a za 2012. godinu su dodati radovi u iznosu od 24.974

hiljade dinara). Potraživanje u iznosu od 73.055 hiljada dinara se nalazilo na zalihama nedovršene proizvodnje, a u 2012.godini se nalazi na nefakturisanim prihodima.

- Za radove na Žičari na Crnom Vrh u iznosu od 10.659 hiljada dinara
- Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 172.494 hiljada dinara
- Z-074 Sarijagaš u iznosu od 36.288 hiljada dinara
- Z-082 Ežva u iznosu od 17.086 hiljada dinara
- Z-085 Uhta u iznosu od 50.634 hiljade dinara
- Z-086 Hotel i SRC Atirau u iznosu od 3.737 hiljada dinara
- Z-075 Schlumberger u iznosu od 17.582 hiljade dinara
- Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 2.272 hiljade dinara
- Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 20.468 hiljada dinara
- Z-088 Hotel Hyatt Rostov na Donu u iznosu od 50.858 hiljada dinara

10.10. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2011. godine	1.236.885	16.680		67.908	120.187		263.733			1.697.600
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje										
Povećanje										-
Smanjenje					1.710		931			2.641
Neto dobitak tekućeg perioda							2.502			2.502
Raspodela dobiti				66						-
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu										
Stanje 31.12.2012. godine	1.236.885	16680	-	67.974	118.477	-	265.304	-	-	1.705.320

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	1.236.885	1.236.885
Ostali osnovni kapital	16.680	16.680
UKUPNO	1.253.565	1.253.565

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.974	67.974
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	67.974	67.974

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Odbora direktora Društva.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Revalorizacione rezerve	91.091	91.091
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju		
Efeti preračuna iz strane valute u izveštajnu valutu	29.096	27.386
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih		

za prodaju		
UKUPNO	120.187	118.477

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	246.710	263.733
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		-931
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	66	
Ostalo	3.665	
Dobit tekuće godine	13.424	2.502
Stanje na dan 31. decembra	263.733	265.304

Odlukom Skupštine dobit 2011.godine je raspoređena na neraspoređenu dobit u iznosu od 12.492 hiljade dinara.

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	59.859	60.776
Ostala dugoročna rezervisanja	10.046	
UKUPNO	69.905	60.776

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Povećanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina za ceo sistem Energoprojekt (za 2,21%), u bilansu stanja na dan 31.12.2012. godine u odnosu na dan 31.12.2011. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,72%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnog iznosa bruto otpremnine za 0,30% i smanjenje ukupnog broja radnika za 2,33%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavljala količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*

- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica čiji je garant Republika Srbija. U navedenom kontekstu analizirane su prinosi na obveznice republike Srbije (obveznice “stare devizne štednje” koje dospevaju u periodu 2013-2016. godine), kao i prinos na državne obveznice u EUR koje je emitovalo Ministarstvo Finansija Republike Srbije u 2012. godini. Konkretno, nominalni godišnji prinos obveznica stare devizne štednje na datum bilansa stanja (rok dospeća od 6 meseci do 3 godine i 6 meseci) je oko 4,7%, dok je nominalni godišnji prinos dugoročnih obveznica Republike Srbije u EUR, tokom 2012. godine, iznosio 5,95% (emisija 20.02.; rok dospeća 371 dan), 6,10% (emisija 26.03.; ročnost 728 dana), 6,19% (emisija 23.05.; rok dospeća 546 dana), 6,25% (emisija 06.06.; rok dospeća 730 dana), 6,30% (emisija 25.06.; rok dospeća 546 dana), 6,15% (emisija 11.07.; rok dospeća 371 dan), 6,20% (emisija 24.07.; rok dospeća 730 dana), 6,15% (emisija 21.08.; rok dospeća 371 dan), 6,15% (emisija 03.09.; rok dospeća 371 dan), 5,75% (emisija 31.10.; rok dospeća 371 dan), 5,85% (emisija 13.11.; rok dospeća 546 dana) i 5,05% (emisija 12.12.; rok dospeća 546 dana). Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Konkretnije, obzirom na procenjeni nominalni godišnji prinos dugoročnih državnih obveznica (oko 6,5%), projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone (1,9%) i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO

zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 7,5%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2014. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 10. maja 2012. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2013. godinu, merena godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena. Polazeći od vrednosti potrošačkih cena na kraju prethodne godine, ciljana stopa inflacije za 2013. godinu iznosi 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2012. godini za više od 5% prekoračila ciljanu inflaciju (inflacija u periodu novembar 2012. u odnosu na novembar 2011. godine iznosi 11,9%), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Dugoročni krediti

Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>kam. stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Obezbeđenje</i>
<i>Societe Generale bank</i>	<i>EUR</i>	<i>26.08.2008.</i>	<i>15.01.2013.</i>	<i>3 meseč ni EURI BOR+ 0.35%</i>	<i>Tromesečno (grace period 6 meseci)</i>	<i>EUR 152.651 RSD 17.359</i>	<i>Garancija za uredno plaćanje</i>
<i>Erste bank</i>	<i>EUR</i>	<i>27.09.2012</i>	<i>27.03.2014.</i>	<i>2.5% na god. n.</i>	<i>Mesečno (grace period 5 meseci)</i>	<i>EUR 3.100.000 RSD 352.527</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga</i>
<i>Societe Generale bank</i>	<i>EUR</i>	<i>02.10.2012</i>	<i>02.04.2014.</i>	<i>3 meseč ni EURI BOR+ 4%</i>	<i>Mesečno (grace period 5 meseci)</i>	<i>EUR 2.000.000 RSD 227.437</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje</i>
UKUPNO						597.323	

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2012. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Banka</i>	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2011.</i>		<i>2012.</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
<i>Societe generale bank</i>	<i>15.974</i>	<i>610.608</i>		<i>17.359</i>
<i>Astra banka</i>	<i>40.150</i>			
<i>Erste bank</i>			<i>81.352</i>	<i>271.175</i>
<i>Societe Bank</i>			<i>69.981</i>	<i>157.456</i>
UKUPNO	15.974	610.608	151.333	445.990

10.17. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima		87.177
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	185	
Ostale dugoročne obaveze		84.902
UKUPNO	185	172.079

Obaveza prema matičnom preduzeću Energoprojekt Holding je po osnovu dugoročnog zajma.

Ostale dugoročne obaveze čine obaveze prema bivšim vlasnicima parcela koji su prodali zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata i gde je Društvo preuzelo obavezu da im na ime protivnagnade obezbedi nekretnine koje će izgraditi u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 84.902 hiljada dinara. Obaveza je iskazana po projektovanoj ceni koštanja budućih nepokretnosti.

10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	u 000 dinara			
	2011.		2012.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	704	751	201	204
Od 1 – 5 godina	185	187		
Preko 5 godina				
UKUPNO	889	938	201	204

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga se otplaćuju u periodu od 06.03.2008. do 05.03.2013. uz kamatnu stopu tromesečni Euribor + 3,990.

10.19. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	794.498	203.791
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica		
Kratkoročni krediti u zemlji	665.061	727.797
Kratkoročni krediti u inostranstvu	8.505	11.170
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 10.16.)	63.894	445.990
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena 10.18)	705	201
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		56
UKUPNO	1.532.663	1.389.005

Obaveze prema matičnom preduzeću Energoprojekt Holding su smanjene po osnovu prodaje nekretnine u Moskvi, za koju je izvršena kompenzacija sa obavezama po osnovu zajma.

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

Banka	Val	Datum odobrenja	Datum dospeća	Godišnja kamatna stopa	Način otplate	Preostali dug u 000 RSD	Obezbeđenje
Societe Generale bank	EUR	19.08.2011.	31.07.2013.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	170.577	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	22.11.2011.	31.07.2013.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	216.066	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	26.04.2012.	31.07.2013.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	113.718	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
UniCredit bank	EUR	25.10.2012	31.10.2013.	1 mesečni	jednokratno	113.718	Menice, jemstvo EP

				Euribor + 4,70%			Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
UniCredit bank	EUR	17.12.2012	17.12.2013.	1 mesečni Euribor + 4,70%	jednokratno	113.718	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
Ukupno						727.797	

10.20. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2012.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	793.334	535.657
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	104.747	65.188
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	40.063	52.866
Dobavljači u zemlji	184.099	212.896
Dobavljači u inostranstvu	277.808	227.493
Ostale obaveze iz poslovanja	272	420
Obaveze iz specifičnih poslova	298.705	204.902
UKUPNO	1.699.028	1.299.422

Obaveze po osnovu primljenih avansa se najvećim delom odnose na avanse od investitora na Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 67.494 hiljade RSD, na Z-074 Vinarija Sarijagaš u iznosu od 25.958 hiljade RSD, na Z-081 Projektovanje drobilice Aktau u iznosu od 54.047 hiljade RSD, Z-082 Ežva u iznosu od 38.957 hiljada RSD, Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 54.863 hiljada RSD i Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 126.481 hiljada RSD, a u zemlji za radove u Boru, avans primljen od Energoprojekt Opreme u iznosu od 158.449 hiljada RSD.

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu do 30 dana. Obaveza prema dobavljačima je smanjena u 2012. godini

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na nefakturisanu robu koja je zaprimljena u magacin (u 2012. godini 420 hiljada RSD, a u 2011. godini 272 hiljada RSD).

Obaveze iz specifičnih poslova se odnose najvećim delom na obaveze prema GP „Rad“ po osnovu radova u Iraku u iznosu od 189.726 hiljada dinara. Društvo vodi sudski spor sa GP Rad.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.21. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	307.990	276.295
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	9.026
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	3.154	3.154
Obaveze prema zaposlenima	2.128	2.080
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	67	
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	1.434	2.043
Ostale obaveze	12.719	13.563
UKUPNO	365.546	306.161

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine i deo za neisplaćene zarade u inostranstvu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.22. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV		1.542

Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	2.032	3.518
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	59.750	9.634
Svega	61.782	14.694
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi		7
Obračunati prihodi budućeg perioda	294.207	
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	25.481	18.725
UKUPNO	381.470	33.426

Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničeni PDV.

10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Odložena poreska sredstva	14.996	21.122
Odložene poreske obaveze	1.178	7.497
Neto poreska sredstva/obaveze	13.818	13.625

Na poziciji odloženih poreskih sredstava prikazana su odložena poreska sredstva po osnovu obračunatih otpremnina u iznosu od 9.116 hiljada RSD, odložena poreska sredstva po osnovu neplaćenih javnih rashoda u iznosu od 470 hiljada RSD i odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja zaliha gotovih proizvoda u iznosu od 11.536 hiljada dinara.

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra u iznosu od 7.497 hiljada RSD se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju prethodne godine	5.835	13.818
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju tekuće godine	13.818	13.625
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	7.983	-193

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period ,
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva su iskazana po osnovu rezervisanja za nedospele otpremnine, po osnovu obezvređenja zaliha i po osnovu neplaćenih javnih poreza. Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2012. godini prikazalo iznos od 23.752 hiljada RSD (u 2011. godini 23.768 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>u 000 dinara</i>	
		<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
2008.	2018.	23.449	23.433
2011.	2016.	319	319
UKUPNO		23.768	23.752

10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je poslalo izvode otvorenih stavki kupcima na dan 30.11.2012. Sa investitorima u inostranstvu imamo potpisane aktove, dok svi kupci u zemlji nisu odgovorili na IOS.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati po osnovu tuženih, sumnjivih i spornih potraživanja, a koja za domaće kupce na dan 31.12.2012 iznose 1.389 hiljada RSD. a za inostrane kupce 6.429 hiljada RSD.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati za potraživanja od fizickih lica koja na dan 31.12.2012 iznose 7.618 hiljada RSD.

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci na dan 30.11.2012</i>	
Autocentar Stojanovic	1.123
Gradjevinska direkcija Srbije	14.297
Beograd cvor	3.104
Svega	18.524

Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem:

- na dan 30.11.2012. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2012. godine.

Od ukupno primljenih Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, najveći deo neusaglašanih obaveza sa dobavljačima se odnose na ugovore sa valutnom klauzulom, gde dobavljači nisu uveli deviznu komponentu, već obaveze knjiže samo u dinarima.

Društvo nije dobilo izvode otvorenih stavki od *inostranih dobavljača*

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći dobavljači</i>	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 30.11.2012. godine</i>	
AD Zastita na radu	73
IMS	12
AD za ugostiteljstvo	375
Koning	139
Beogradske Elektrane	410
Svega	1.009
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 31.12.2012. godine</i>	
Beogradski vodovod	306
Bgd.Vodovod Stara Pazova	91
Svega	397
Ukupno (domaći dobavljači)	1.406

10.25. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo

vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	1.381.259	1.516.512
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljena jemstva –dinarski deo	100.000	
Svega	1.481.259	1.516.512
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	155.483	4.079
Date garancije - devizni deo	613.020	204.673
Data jemstva - dinarski deo	1.378.446	647.662
Data jemstva - devizni deo	1.558.176	1.620.553
Dati akreditivi	140.206	
Svega	3.845.331	2.476.967
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	1.687.491	1.687.491.
Svega		
UKUPNO	7.014.081	5.681.098

Data i uzeta jemstva se odnose na jemstva Društvima u sistemu Energoprojekt .

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA
Društvo nema upisane hipoteke.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanje povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva,

smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding	82.423	721.493
Energoprojekt Energodata	2.219	311
Energoprojekt Niskogradnja	11.217	117.175
Energoprojekt Oprema	103.841	899.216
Energoprojekt Hidroinžinjeri	2.591	317
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	1.959	1.863
Energoprojekt Entel	1.706	3.943
Enjub	192.616	1.144
Energoprojekt Industrija	1.000	204
Energoprojekt Garant	1.894	2.799
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	483	394
Energoprojekt Niskogradnja		
Svega	401.949	1.748.859
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	140.537	179.412
Energoprojekt Energodata	3.729	4.947
Energoprojekt Niskogradnja	14.382	9.975
Energoprojekt Oprema	815	24.132
Energoprojekt Hidroinžinjeri	113	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	72.942	59.261
Energoprojekt Entel	2.647	2.599
Enjub	1.336	
Energoprojekt Industrija	27.193	38.654
Energoprojekt Garant	8.564	3.190

Kamata po osnovu kratkoročnog kredita objašnjeno u Napomeni		
Energoprojekt Holding	43.604	33.312
Svega	315.862	355.482

Roba i usluge se prodaju povezanim pravnim licima po ekvivalentnim uslovima koji preovlađuju u nezavisnim eksternim transakcijama.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	10.376	61
Energoprojekt Energodata	2.599	2.161
Energoprojekt Oprema	130.281	200.529
Energoprojekt Hidroinžinjeri	2.869	1.402
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	32.055	37.270
Energoprojekt Entel	204	94
Enjub	81.355	2.995
Energoprojekt Industrija	56.381	14.495
Energoprojekt Garant	0	
Energoprojekt Niskogradnja	1.991	11.076
Svega	318.111	270.083
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	1.013.621	361.522
Energoprojekt Energodata	314	714
Energoprojekt Oprema	188.261	158.822
Energoprojekt Hidroinžinjeri	1.582	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	27.524
Energoprojekt Entel	1.115	922
Enjub	7.922	
Energoprojekt Industrija	8.207	24.963
Energoprojekt Garant	530	
Energoprojekt Niskogradnja	106.892	
Svega	1.355.150	574.467

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koje mogu da rezultiraju odlivom/prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjnjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

1) EP VISOKOGRADNJA TUŽENA STRANA

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Vasilev Grozda	Naknada štete	900,00
Raonić Milan	Naknada štete	7.000,00
Vladan Šipetić	Naknada štete	381,06
Reb Darko	Naknada štete	64.740,00 EUR
Stamenović Božidar	Povraćaj cene	487,18
Bomaran d.o.o.	Dug	1.440
Mikša Jagoda	Ugovorna kazna	504,00
Mikša Đorđe	Ugovorna kazna	512,00
Gajić Slobodan	Naknada štete	240,00
Sladan Pavlović	Naknada štete	2.950,00
Agencija za investicije i stanovanje grada Beograda	Dug	3.113,78
Schenker d.o.o.	Dug	30
GP Rad u stečaju	Dug, radovi u Iraku	2.250.188,60 USD
Astra banka a.d. u stečaju	Ugovori o kreditu	40.000,0
Božo Tomašević	Poništaj otkaza ugovora o radu	140,00
Aleksandar Petrović	Raskid ugovora i naknada štete	3.500,00
Klinički centar „Dr Dragiša Mišović“	Povraćaj avansa	2.226,56
Sava Krajinović	Neosnovano obogaćenje	269,10

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Telektra d.o.o.	Dug po situacijama (Prokop)	8.434,31
Ljiljana Damjano	Činidba i naknada štete	350,00
Tubić Aleksandra	Naknada štete	300.000,00 €
Sien d.o.o.	Dug, SMIP	438,53
Stambena zgrada, B.M.Pupina 10e	Neosnovano obogaćenje	2.000,00
Kombit	Dug po računima (Prokop)	1.269,86
Milorad Vasić	Naknada štete (blok 12)	31.235,25
UKUPNO		107.421,63 364.740,00 € 2.250.188,60 USD

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	12	9	21
Pravno lice	8	4	12
UKUPNO	20	13	33
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	43.240,71	5.227,88 364.740,00 €	48.468,59 364.740,00 €
Pravno lice	49.078,73 2.250.188,60 USD	9.874,31	58.953,04 2.250.188,60 USD
UKUPNO	92.319,44 2.250.188,60 USD	15.102,19 364.740,00 €	107.421,63 364.740,00 € 2.250.188,60 USD

2) EP VISOKOGRADNJA TUŽILAC

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Kosmaj mermer	Utvrđenje razlučnog potraživanja	400,00
Vesna Perinčić	Dug	88,5
Promex TV Zvornik	Dug	667,1
GIK Banat u stečaju	Dug	4.172,33
SZR. ČA ART	Dug	212,46
LHR	Dug	580,00

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Trudbenikgradnja u stečaju	Dug	2.767,5
Opština Herceg Novi	Dug	42.000,00 EUR
Lipa Papir	Dug	2.142,00
Cvitan Dragan	Dug	212,07
Betongradnja doo	Dug	271,81
Alumakssistemid.o.o.	Naknada štete (blok 29)	31.605,60
Veso Romić	Neosnovano bogaćenje	35.301,78
Beočvor	Dug po računima i situacijama za Prokop	290.385,39
Širbegović, građevinska kompanija	Dug po ugovoru	56.532,00 €
Jugobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	5.000.000,00 USD
Beobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	1.031.053,82 USD
Banex trade u stečaju	Dug od 800.203,44 GBP naplaćeno 8.478,58 dinara	
Belima.d.	Dug po poravnanju	612.000,00 USD
Astra bankaa.d. u stečaju	Utvrđivanje potraživanja	396.944,99 USD
Grad Beograd, Direkcija za gr.zemlj., RS	Dug (Arena)	17.549.287,81 USD
JP Železnice, Beočvor	Dug (Prokop)	407.301,02
UKUPNO		776.107,56 98.532,00 € 24.589.286,62 USD

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	13	9	22
Fizičko lice	1	2	3
UKUPNO	14	11	25
<i>u 000 dinara</i>			
Pravno lice	733.523,78 42.000,00 €	6.981,43 56.532,00 € 24.589.286,62 USD	740.505,21 98.532,00 € 24.589.286,62 USD
Fizičko lice	35.301,78	300,57	35.602,35
UKUPNO	768.825,56 42.000,00 €	7.282,00 56.532,00 € 24.589.286,62 USD	776.107,56 98.532,00 € 24.589.286,62 USD

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
.....2012. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Zoran Mitrović dipl.oec.

Direktor

Dejan Jovičević dipl.ing.

Zoran Mitrović

Dejan Jovičević

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

- Opšti podaci
 - Podaci o Upravi Društva
 - Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja Društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine;
 - Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo;
 - Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Podaci o stečenim sopstvenim akcijama;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

I. Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07073151

PIB: 100001450

Web sajt i e-mail adresa: www.energovg.rs ; epvg-marketing@energovg.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8026/2005

Delatnost (šifra i opis): 4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2012. godini): 860

Broj akcionara (na dan 31.12.2012.) 1.612 : Deset najvećih akcionara (na dan 31.12.2012.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Energoprojekt Holding a.d.	2.787.121	92.39%
2.	Proinvestments a.d.	6.153	0.20%
3.	Kompanija Dunav osiguranje a.d.	5.690	0.19%
4.	Đurić Milorad	3.438	0,11%
5.	Vojvođanska banka kastodi klijenti	2.330	0.08%
6.	Jorigić broker ad Beograd	2.202	0.07%
7.	EGP INVESTMENTS DOO. Beograd	2.006	0.07%
8.	Treven Tomaž	2.000	0.07%
9.	Supra group d.o.o.	2.000	0.07%
10.	Hypo Alpre Adria bank d.d.	1.746	0.06%

Vrednost osnovnog kapitala (000 RSD): Osnovni akcijski kapital 1.253.565 hiljadaRSD

Broj izdatih akcija - obične: 3.016.793 običnih akcija, nominalna vrednost akcije je 410 RSD

ISIN broj: RSEPVIE67330

CIF kod: ESVUFR

Podaci o zavisnim društvima :

1. Energoprojekt Ghana Ltd 100% vlasništvo Energoprojekt Visokogradnja a.d.
2. Energoprojekt Montenegro d.o.o. je ugovorom o prenosu udela od dana 09.02.2012. godine društvo u 100% vlasništvu Energoprojekt Visokogradnja a.d..

Pored navednih kompanija u vlasništvu Društva , Društvo ima kontrolu upravljanja u kompaniji u Zimbabweu (Energoprojekt private LTD i filijala Energoprojekt Co) .

Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće: BDO d.o.o. Beograd,
Knez Mihailova 10

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,
Omladinskih brigada 1

II. Podaci o Upravi društva

Članovi Odbora direktora (sadašnje stanje):

Ime, prezime i prebivalište	Obrazovanje/sadašnje zaposlenje	broj akcija
1. Dejan Jovičević Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Direktor društva	izvršni direktor
2. Dimitraki Zipovski, Beograd,	VIII stepen, diplomirani ekonomista, Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan, Energoprojekt Holding a.d.	neizvršni direktor
3. Nikola Breka Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, penzioner	neizvršni direktor
4. Dragan Tadić, Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Izvršni direktor za "Real Estate" projekte, Energoprojekt Holding a.d.	neizvršni direktor
5. Milivoje Knežević	VII-1 stepen, diplomirani ekonomista, ABB d.o.o Beograd, Kontroler	neizvršni i nezavisni direktor

III. Podaci o poslovanju društva

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine:

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine Društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2012. godinu Energoprojekt Viskogradnja a.d." (u okviru poglavlja 1. Godišnjeg izveštaja). U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Društva u 2012. godini bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	5.956.262	7.286.365
<i>Poslovni rashodi</i>	6.221.669	7.621.278
Poslovni rezultat	-265.407	-334.913
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	960.857	669.394
<i>Finansijski rashodi</i>	1.006.890	400.007
Finansijski rezultat	-46.033	269.387
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	560.555	109.404
<i>Ostali rashodi</i>	241.646	38.514
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	318.909	70.890
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.477.674	8.065.163
UKUPNI RASHODI	7.470.205	8.059.799
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	7.469	5.364

Neto dobitak po akciji:

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	13.424	2.502
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima	4,45	0,83

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2012. godini, i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

<i>Pokazatelji</i> <i>likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući</i> <i>opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	1,20:1	1,33:1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	0,64:1	0,77:1
Gotovinski racio likvidnosti		0,12:1	0,07:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	787.842	993.410

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2012. godine povećalo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak/gubitak	13.424	2.502
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.697.600	1.705.459
Kapital na kraju godine	1.705.459	1.705.320
Prosečan kapital	1.701.529	1.705.390
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0.79%	0.15%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	4.184.965	3.412.202
Ukupna sredstva	5.890.424	5.117.522
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,71:1	0,67:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.705.459	1.705.320
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	206.258	384.188
Svega	1.911.717	2.089.508

Ukupna sredstva	5.890.424	5.117.522
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,32:1	0,41:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2011.	2012.
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.115.060	3.351.426
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	465.610	204.177
Svega	3.649.450	3.147.249
Kapital	1.705.459	1.705.320
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0.47	0.54

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo:

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa strateškim dokumentom društva "*Plan poslovanja u mandatnom periodu 2012. do 2015. godine*".

Implementacija usvojenog plana poslovanja i rada će se realizovati preko niza različitih projekata (ukupno 21 projekat), za koje se prema dinamici formiraju odgovarajući radni timovi.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je Društvo izloženo su: Produžavanje i produblivanje globalne ekonomske krize i krize u evro zoni; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima;

Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima Društvo realizuje projekte i od diplomatskih odnosa Srbije sa zemljama u kojima posluje.

Poslovanje u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za rano prepoznavanje i upravljanje rizicima, što je jedna od osnovnih funkcija interne revizije Društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće intenzivno i planski u narednom periodu.

Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen:

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja koji bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Društva ([http:// www.energovg.rs](http://www.energovg.rs)) .

Značajniji poslovi sa povezanim licima:

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr. između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding a.d.	82.423	721.493
Energoprojekt Energodata a.d.	2.219	311
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	11.217	117.175
Energoprojekt Oprema a.d.	103.841	899.216
Energoprojekt Hidroinžinjering a.d.	2.591	317
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	1.959	1.863
Energoprojekt Entel a.d.	1.706	3.943
Enjub d.o.o.	192.616	1.144
Energoprojekt Industrija a.d.	1.000	204

Energoprojekt Garant a.d.o.	1.894	2.799
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	483	394
Energoprojekt Niskogradnja a.d.		
Svega	401.949	1.748.859
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding a.d.	140.537	179.412
Energoprojekt Energodata a.d.	3.729	4.947
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	14.382	9.975
Energoprojekt Oprema a.d.	815	24.132
Energoprojekt Hidroinžinjeri a.d.	113	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	72.942	59.261
Energoprojekt Entel a.d.	2.647	2.599
Enjub d.o.o.	1.336	
Energoprojekt Industrija a.d.	27.193	38.654
Energoprojekt Garant a.d.	8.564	3.190
Kamata po osnovu kratkoročnog kredita objašnjeno u Napomeni		
Energoprojekt Holding a.d.	43.604	33.312
Svega	315.862	355.482
Struktura potraživanja i obaveza prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding a.d.	10.376	61
Energoprojekt Energodata a.d.	2.599	2.161
Energoprojekt Oprema a.d.	130.281	200.529
Energoprojekt Hidroinžinjeri a.d.	2.869	1.402
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	32.055	37.270
Energoprojekt Entel a.d.	204	94
Enjub d.o.o.	81.355	2.995
Energoprojekt Industrija a.d.	56.381	14.495
Energoprojekt Garant a.d.o.	0	
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	1.991	11.076
Svega	318.111	270.083
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding a.d.	1.013.621	361.522
Energoprojekt Energodata a.d.	314	714
Energoprojekt Oprema a.d.	188.261	158.822
Energoprojekt Hidroinžinjeri a.d.	1.582	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	26.706	27.524

Energoprojekt Entel a.d.	1.115	922
Enjub d.o.o.	7.922	
Energoprojekt Industrija a.d.	8.207	24.963
Energoprojekt Garant a.d.	530	
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	106.892	
Svega	1.355.150	574.467

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom od prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture. Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i ovlašćenja.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja:

Saglasno usvojenim strateškim opredeljenjima, u narednom periodu će se razvijati sistem upravljanja kvalitetom u smeru unifikacije ključnih procedura menadžmenta kvalitetom u grupaciji projektantsko-konsultantskih društava i grupaciji izvođačko-inženjering društava i izvršiti implementacija standarda i sertifikacija sistema upravljanja zaštitom životne sredine i sistema upravljanja zdravljem i bezbednošću na radu.

Tokom mandatnog perioda će se, saglasno strateškim opredeljenjima na nivou Sistema Energoprojekt, odabrati i implementirati adekvatan poslovni informacioni sistem, primeren aktuelnom obimu i planiranom rastu obima poslovanja, koji će osim upravljanja finansijskom funkcijom omogućiti upravljanje kadrovskim resursima, imovinom i osnovnim sredstvima za rad. Izbor, obuka kadrova i implementacija odgovarajućeg informacionog sistema okončaće se do isteka mandatnog perioda.

Sopstvene investicije Društva u prethodnim godinama dominantno su bile limitirane na ulaganja u objekte visokogradnje (stambeni i poslovni prostor), radi prodaje na tržištu. Donošenje zakona o javno - privatnom partnerstvu je nametnulo potrebu razvijanja metoda prepoznavanja i sagledavanja ovih potencijalnih ulaganja, što Društvu nije strano, imajući u vidu da je slične procedure sprovodila u nekim drugim zemljama.

Podaci o stečenim sopstvenim akcijama:

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja:

Društvo primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja koji je usvojen na 21. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Visokogradnja a.d. održanoj 30.01.2012. godine. Isti je javno dostupan na internet stranici društva ([www. energovg.rs](http://www.energovg.rs)).

Kodeksom korporativnog upravljanja Društva uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Društva, a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u Društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

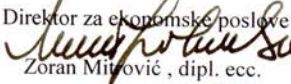
Organi Društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata Društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Direktor za ekonomske poslove

Zoran Mitrović, dipl. ecc.

Zakonski zastupnik
Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Direktor

Dejan Jovičević, dipl. ing.

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Finansijski izveštaj Energoprojekt Visokogradnja a.d. za 2012. godinu je prihvaćen 27. februara 2013. na 24. sednici Odbora direktora izdavaoca i blagovremeno dostavljen Agenciji za privredne registre 27. februara 2013. godine. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2012. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu, april 2013. god.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Direktor za ekonomske poslove

Zoran Mitrović, dipl. ecc.

Zakonski zastupnik
Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Direktor

Dejan Jovičević, dipl. ing.